

19 GODINA TAME

Aleksandar Mitrović

Stranice ove knjige su objavljene uz dozvolu autora i namenjene su isključivo za internu upotrebu. Kopiranje ili štampanje ove knjige u komercijalne svrhe nije dozvoljeno.

Sadržaj

<u>UMESTO PREDGOVORA</u>	1
<u>Detinjstvo</u>	2
<u>I. ZIVOT NA ULICI</u>	9
<u>II. MILUTIN I V</u>	16
<u>Druženje sa Džekom</u>	21
<u>Novo traženje</u>	28
<u>Milutin u bolnici</u>	29
<u>Uglavnom sam</u>	34
<u>III. LEGIJA STRANACA</u>	39
<u>Francuska 1984</u>	39
<u>Francuska 1985</u>	47
<u>IV. OBRACENJE</u>	56
<u>Nova iskustva</u>	62
<u>Pentekost u mom životu</u>	68
<u>Događaji iz vojske</u>	74
<u>Vraćanje ukradenih stvari</u>	81

UMESTO PREDGOVORA

Upoznaćete Istinu i Istina će vas osloboditi.

Evangelje po Jovanu 8:32

Da, još uvek se dobro sećam tog prolećnog dana 1985. Bilo je rano, prijatno poslepodne. Vraćao sam se sa posla, kao i obično u to vreme. Naravno, ne sećam se o čemu sam razmišljao, ali sigurno nisam ni slutio kako će za ceo moj život biti važan taj dan jedan, na izgled, sasvim običan susret. Sreo sam Mišu u centru grada.

Miša je moj stari poznanik i drug. Kada sam ga opazio, sa njim su stajali još neki moji drugari. Prišao sam i pozdravio se. Prošlo je mnogo vremena od našeg poslednjeg susreta. Bilo je tako mnogo stvari o kojima smo mogli da pričamo. Zato sam mu predložio da odemo i sednemo u neki kafić, pa da se u miru ispričamo. Trebalo je reći sve ono važno što se desilo, gde smo bili, šta smo radili i koga smo videli za to dugo vreme bez susreta.

Razgovor je počeo uobičajeno srdačno, prijateljski. U govoru smo se smenjivali, pažljivo slušajući jedan drugoga. Neko bi rekao – običan susret starih drugara posle dugo vremena. Ali, baš i nije sve tako obično. Jer posle tog, ne preterano dugog razgovora, ja sam postao drugi čovek. Ceo moj život dobio je novi pravac i smisao. Postao sam hrišćanin!

Detinjstvo

Detinjstvo mi nije bilo ni obično, ni mnogo lepo. Rođen sam u zimu pre dvadesetak godina. Sa zimom je počelo i sa zimom je dugo trajalo u mom životu.

Imao sam negde oko godinu dana kada me je majka povela na put. Sa nama je bila i moja starija sestra. Otišli smo u Čehoslovačku. Majka me je tamo ostavila. Bio sam treće dete. Jedini sin, ali – suvišan, neželjen. Pričali su mi da su mamu uhvatili na Poljskoj granici. Mene su vratili kući, a nju odveli na sud. O tom događaju pisale su i novine.

Majka i otac su se razveli, tako da sam majku veoma retko viđao, a želeo sam da budem sa njom. Otac nije mogao, nije umeo, a možda ni hteo da se brine o meni. Izgubio sam roditelje, izgubio toplinu roditeljskog doma, a jako sam za tim čeznuo. I ono malo vremena koje sam provodio u svom domu nije bilo uvek prijatno.

Jednom prilikom je majka došla iz Beograda. U to vreme moja starija sestra i ja smo bili kod oca, a najstarija sestra kod majke. Mama je došla sa namerom da i ovu mlađu odvede kod sebe u Beograd. Ali, i ja sam hteo da idem. Dok ih je spremala, molio sam je da me povede sa sobom. Kada su izašle iz kuće uporno sam išao za njima neprestano moleći da me ne ostavi. Pogledala me i rekla da sam u kućnim papučama i da takvog ne može da me vodi. Mislim da se o tome radilo. Nisam siguran da li su bile papuče ili nešto drugo, u svakom slučaju bilo je u vezi sa obućom. Rekla je da je bolje da odem brzo do stana i obujem nešto drugo, a ona će me sačekati ispred kuće. Potrčao sam prema ulazu, brzo izuvao papuče, obuo patike a sve vreme sam znao – neće me sačekati, otići će. Ipak sam žurno izašao. Nije to bio ružan san – bila je to moja teška, preteška stvarnost. Ispred kuće nije bilo nikoga. Znao sam da će biti baš tako, ali sam se valjda nadao da iznenada može da se dogodi nešto lepo. Zato sam plakao ni sam ne znam koliko. Znam samo da sam bio neutešan i neizmerno sam. Imao

sam samo tri–četiri godine.

Moj životni put me dalje vodio u Čortanovce. Tu sam bio smešten u jednu porodicu. Brinuli su o meni i za to dobijali od socijalne ustanove novčanu nadoknadu. Sledeće mesto na koje su me poslali bio je dom za nezbrinutu decu. Tu nas je bilo svih uzrasta. Sećam se nekih batina i šamara koje sam primio i kada nisam bio kriv. Sećam se toga da smo često bili gladni. Valjda za nas nije bilo dovoljno hrane. Posle doma, odveli su me u Irig. Irig je jedno veće selo u Sremu, tačnije, ispod Fruške gore. Tu me je dovela socijalna radnica. Jedna porodica je pristala da me prihvati i othranjuje. Naravno, za to su bili plaćeni.

Čini mi se da je bio septembar, a možda i oktobar 1970. godine. Imao sam četiri godine. Tada nisam mogao ni da pomislim kako ću tu živeti narednih devet godina, provodeći sumorno najlepše doba svoga detinjstva. U sećanju mi je ostao osećaj strepnje, straha od nepoznatog, ljudi, kuće, kraja u koji su me doveli, svega toga što je za mene, četvorogodišnjeg mališana, bilo strano i veliko. Zašto ne živim kao i ostala deca? Tamo negde u Novom Sadu je tata, u Beogradu mama sa sestrama. Poznati ljudi, poznate stvari u kući, i sigurnost. Eh, da mi je da sam tamo sa njima.

Kada smo ušli u kuću dočekala nas je tetka Jela – starija žena, nižeg rasta, malo punija. Bila je vrlo ljubazna prema meni i trudila se da mi u svemu ugodu, bar na početku. Za mene je sve to bilo novo. Gledao sam oko sebe i uprkos svoj ljubaznosti razmišljao kada li ću se vratiti svojoj kući. A da mi je neko rekao da će mi to biti dom do trinaeste godine ...

Tetka Jela – tako sam je zvao od početka – je imala dva sina, Mitu i Vasu i muža Savu. Stariji – Mita bio je berberin po zanimanju, a mladi Vasa se, baš kao i deda Sava, bavio zemljoradnjom. Polako sam počeo da se navikavam na sve njih. Nije mi bilo teško, jer su u početku prema meni zaista svi bili pažljivi. Međutim, ne dugo posle mog

dolaska, Mita i Vasa su se oženili. Stekli su svoje porodice i okrenuli se prema njima. Vasa je uskoro dobio i decu i svu pažnju su posvetili njima. Ja sam bio ne samo zanemaren, nego i premešten u kuću tetka Jeline majke. Tu sam bio kratko vreme, ali sam staricu tako zavoleo da nisam želeo da se vratim kod tetka Jele. Međutim, morao sam. Nisu pomogle ni suze.

Moj život kod tetka Jele vrlo brzo se potpuno promenio. Iz veoma uredne sobe u kojoj sam do tada živeo, premestili su me u jedan mali špajz. To je bilo nešto nalik na sobicu, ali toliko malo, da sam jedva uspevao da se ispružim na ležaju a da ne dodirnem drugi kraj sobe nogama. Na zidu je bio mali otvor, nešto poput prozora Krevet je sklepan od starih dasaka između kojih je bila uglavljena slamarica prekrivena pohabanim ćebetom. Iznad kreveta nalazile su se police sa teglama, raznim kutijama začina, šećerom, brašnom i mnogim drugim stvarima potrebnim za kuhinju. Odmah pored polica bila je okačena vešalica sa starom garderobom. Špajz je bio prljav, prašnjav i pun miševa. Ja sam tu živeo. Nikada nisam saznao zašto su me premestili. Naravno, kada su dolazili socijalni radnici da vide kako živim – a njihov dolazak je bio uvek najavljen – ukućani su svaki put pokazivali onu drugu sobu kao prostoriju u kojoj ja živim. Lepo bi me doterali i zabranili da kažem da tu ne spavam i da ne živim onako dobro kako su to oni govorili. Uostalom, dobro sam upamtio Vasine batine. Ne sećam se tačno kako sam ih zaslužio. Tako me je tukao da je i tetka Jelka pritrčala da me brani. Zar sam smeo da se požalim.

"Sobica" je vremenom postala deo mene. Pa i nisam imao nekog izbora – morao sam da se naviknem na nove uslove života. Tu sam provodio slobodno vreme, ukoliko nisam išao da se igram sa drugovima. Mnoge noći sam proplakao, pitajući se uvek isto – zašto nisam sa svojom majkom i ocem. Odgovora nije bilo. Nije bilo ni odgovora, ni roditelja, ni pravih prijatelja. Nedostajala je ona tako životno važna blizina sa dragim osobama. Pratila me samo samoća – hladna, duga, uporna. Čini mi se daje bila svuda gde bih se našao.

Sledila su je samo sećanja na oca, na mog Milutina. Na onog kojim sam se tako ponosio. Sanjao sam njegove dolaske, posete koje su mi bile najsrećniji događaji u mom životu. Donosio mi je poklone, ali ja nisam primećivao te stvari. Gledao sam samo u njega, pazeći da mi ne promakne nijedan njegov pokret, nijedna reč. Prosto sam ga gutao pogledom. Moj otac,

moj Milutin. Posete su bile kratke i dugo posle njih, soba mi je bila ispunjena razmišljanjem o onome šta je tata rekao i učinio, kako me je pogledao i da li me je pomilovao. Nežnosti, tako preko potrebnih nežnosti, bilo je malo. Ipak, bilo mi je važno da ga vidim i da budem sa njim. Ali posete su postajale sve kraće i sve ređe. Soba je bila sve praznija, jer je svežih uspomena nestajalo a one stare su bledele – i opet samoća.

Na samoću sam zaboravljao jedino u igri sa drugom decom, vršnjacima. Imao sam dva drugara – Slavka i Peru. Sa njima sam se najviše družio. Slavko je, kao i ja, bio smešten u jednu porodicu. Puno puta smo do kasno u noć sedeli na ulici i maštali o tome kako ćemo jednoga dana otići svojim kućama. Ali trebalo je da prođe još dugo vreme da bismo otišli iz Iriga.

U školi se nisam pokazao baš kao dobar đak. Loše sam učio jer sam bio nezainteresovan za sve školske obaveze. Obično sam jedva čekao da dođe vikend kako bih mogao da se igram ne razmišljajući o školi. Već sam rekao da sam se uglavnom družio i igrao sa Slavkom i Perom. Bilo je onih koji su želeli da nam se pridruže, ali mnogima su to zabranjivali roditelji. Nisu hteli da se njihova deca druže sa nama i mi smo to znali.

Otprilike kada sam krenuo u četvrti razred osnovne škole, tata se ponovo oženio. Od tada jedva da je jednom godišnje dolazio da me poseti. U to vreme sam već nekako počeo da otupljujem. Jednostavno sam navikao da budem sam. Nisam više ni plakao. U meni je postojala

samo ona duboka praznina koja bi se ponekad ispunila tugom i bolom. Posmatrajući drugu decu koja su u školu dolazila sa roditeljima, gledajući kako ih majke sa ljubavlju prate, miluju i ljube dok su se oni zadovoljno smešili, bio sam tužan. Ta dugo prisutna i poznata tuga bila je praćena nadom da će doći bolje vreme za mene, vreme kada ću biti srećan.

U školu više nisam dolazio lepo obučen jer otac nije dolazio i nije mi, kao obično, donosio nova odela i druge poklone. Kada bolje razmislim, to i nisu bili neki posebno veliki i vredni pokloni, ali u to vreme su za mene predstavljali najdragocenije vrednosti. Dešavalo se i to da su mi ih oduzimali kada bi tata otišao i ja ih više nikada nisam video. Uvek sam loše prošao kada bi ih zatražio. To što sam u školu odlazio u iskrpljenim pantalonama i starim košuljama i nije bilo najvažnije. Ono što sam ja hteo bilo je da me prihvate i vole. Tetka Jela i njeni sinovi možda to nisu znali, možda nisu umeli ili nisu hteli ili možda ja njih nisam razumeo. Rezultat svega toga je bila samoća.

Za vreme školskog raspusta 1979. godine otišao sam kod oca. Posle dugih razgovora, molbi i preklinjanja, pristao je da me dovede da živim sa njim u Novom Sadu. Tako sam se, posle devet godina provedenih u Irigu, vratio da budem sa tatom. U to vreme o majci nisam znao ništa – ni gde živi, ni sa kim je. Ona me svili tih godina nije nijednom posetila. Međutim, nekako sam uspeo da stupim u kontakt sa njom. Jednog vikenda sam otišao u Beograd da je vidim. Živela je sa majkom i sa mojim sestrama. Molio sam je da se vrati kući jer je tata ponovo bio sam. Pristala je. Pre njenog dolaska razgovarao sam sa tatom. Rekao sam mu da bih voleo da nam se mama vrati i da ona pristaje na to. Nije trebalo dugo da se i tata složi sa tim.

Bilo mi je četrnaest godina kada su moji roditelji ponovo počeli da žive zajedno. To su bili najsrećniji dani u mom životu. Sećam se da sam iz škole trčao pravo kući. Nisu me interesovali drugari niti ikakve igre. Želeo sam da što više vremena provedem sa ocem i majkom. Bilo mi

je divno, kao nikada do tada. Po povratku iz škole, kod kuće me je čekala mama, spremljen ručak i uvek poneki kolač. Sve je bilo čisto. Kako je dobro bilo spavati u beloj, mirišljivoj postelji koju je mama za mene spremala. Uveče sam do kasno sa njom razgovarao. Družili smo se.

Bio je to pravi dom. Živeo sam u pravoj svojoj porodici, sa svojim roditeljima, u sigurnosti i zadovoljstvu. Bio je to novi, do tada nepoznati i divan osećaj. Nekoga sam imao i nekome sam pripadao.

Kada razmislim – tako je malo trebalo da bih bio srećan. Tako malo, sasvim obično i normalno – ništa izuzetno. Ono u čemu su moji vršnjaci živeli od rođenja i ne obraćajući pažnju na to – a i zašto bi, pitam se, kada je to prirodno i neophodno – ja sam doživeo i proživeo u svojoj četrnaestoj godini. Kažem proživeo jer nije bilo trajno. Trajalo je baš onoliko koliko je trebalo da se osetim srećnim i da vidim kako to izgleda.

Majka je jednostavno, bez reči objašnjenja otišla. San koji sam devet godina u Irigu sanjao, raspao se. A kako se to dogodilo?

Mama i ja smo pošli u grad sa namerom da nešto kupimo, ali ona se uputila ka autobuskoj stanici. Znao sam šta to može da znači. Pitao sam je: "Zašto?" Nije umela da mi objasni. Bili su slabi i neuverljivi njeni izgovori zbog čega ne želi više da živi sa tatom i sa mnom. Ni sada ne znam razlog. Možda je htela promenu, možda joj je bilo dosta takvog načina života, mira u kući, svakodnevnih ali i divnih obaveza u svom domu. Polako je koračala, ali je svaki njen korak odisao sigurnošću namere koju je donela – napustiće nas. Išao sam pored nje moleći je i preklinjući je da ostane. "Mama, molim te, ostani. Zašto nećeš, mama? Samo još malo. Bar još malo. Nemoj da nas ostaviš, mama!" Moje reči su se kao od zida odbijale od njenog uha i srca.

Kupila je kartu. Ne znam ni da li me je pogledala. Što se više

približavala peronu i autobusu ja sam je sve više molio i plakao. Uzalud. Zastao sam. Idući prema autobusu gubila se u gužvi ljudi. Glasno sam plakao i neprestano vikao: "Zašto? Zašto?" Ljudi su prolazili pored mene i začuđeno me gledali. Autobus je otišao, a ja sam još dugo stajao na stanici plačući. Bilo je kao onog puta kada me je poslala kući da obujem patike. Razlike su male sada sam stariji i gledao sam je kako me napušta i odlazi. Bog je isti. U meni je sve bilo srušeno. Kada sam se konačno nekako sabrao krenuo sam kući. Otac me dočekao. Ništa nije pitao – sve mu je bilo jasno.

Od tada je prošlo dosta vremena. Nekako sam uspevao da ne mislim na taj ružan trenutak. O zaboravu ne mogu da govorim jer to ne može da se zaboravi. Ali potiskivao sam to iz svojih misli, jer je svaka pomisao na mamin odlazak povređivala ranu. Od tada sam praktično počeo da živim potpuno sam. Otac je počeo sve više da pije, a o meni nije vodio računa. Nije brinuo o hrani, o garderobi. Činilo se da je pomoć bila potrebija njemu nego meni. I tada počinje moj život na ulici.

I. ŽIVOT NA ULICI

Ne mogu tačno da kažem kada sam počeo sve više vremena da provodim na ulici, da odlazim u diskoteke i kafiće. Mislim da je to bilo negde oko petnaeste, jer posle mog dolaska u očevu kuću, nije prošla ni godina dana kada su počeli sukobi. Razlog što nismo mogli da živimo u miru verovatno je taj što se, u suštini, on i ja nismo ni poznavali. Nismo stalno živeli zajedno, a i kada smo živeli zajedno, ja sam bio suviše mali da bih razumeo bilo šta od svega onoga što se dešavalo oko mene.

Kada sam se konačno nastanio kod oca, bio sam stariji i svesniji da život koji živim sa njim jeste zapravo užasan. Uz to što se nismo dovoljno poznavali, otac je puno pio i nije vodio računa o hrani, odeći... Viđali bismo se jedino uveče, pre spavanja, jer je on po ceo dan bio odsutan. To me je u početku bolelo i često sam pokušavao da mu na to skrenem pažnju. Sve je bilo bez uspeha. On je i dalje živio svoj život. Vremenom sam počeo da mu to nervozno prebacujem dok jednoga dana nije sve puklo. Od tada, svaki naš razgovor uglavnom se svodio na svađe, pretnje, tuče ...

Pošto kod kuće često nije bilo hrane, bio sam primoran da se sam snalazim. I ne samo to, nego i sve ostalo što je trebalo da imam kod kuće, a nisam imao, počeo sam da tražim u društvu na ulici. Moji roditelji ni tada, kao ni ranije, nisu imali pojma o tome.

Vrlo brzo sam se sprijateljio sa nekolicinom vršnjaka a i sa nešto starijim momcima. Verovatno smo imali i motiv u svemu onome što smo zajedno radili. Zajednički cilj koji smo imali pred sobom valjda nas je zbližavao, a možda i terao da budemo zajedno.

Još kao mali voleo sam borilačke sportove, tako da sam u to vreme sve više i ozbiljnije trenirao u nekim klubovima kung fu, karate i boks. Ta ljubav prema sportu i na neki način predanost njemu, sačuvala me je od alkoholizma, narkomanije, duvana. Ali sa druge strane, nije me poštedita tuča, suđenja, i bezbroj pozivanja i privođenja u SUP. Na tim treninzima sam se upoznao i zbližio sa Ćagom, kojeg sam do tada znao tek ovlaš. Naše prijateljstvo, se kako sam rekao, tek na tim treninzima počelo razvijati. Kasnije, kada smo počeli zajedno da provodimo vreme van kluba, ono se pretvorilo u snažno drugarstvo. Zajedno smo odlazili u grad, na plažu. Skoro uvek smo bili zajedno.

Ćaga je sa majkom i očuhom živeo u jednoj maloj sobi u mom delu grada. Išao je u školu i bio sasvim dobar učenik. Od mene je stariji par godina, onižeg je rasta, duhovit, spreman za šalu u svakom trenutku. Znao je kako ja živim i puno puta mi je pomogao.

Sa nama se družio i Dritan. On potiče iz jedne mnogočlane porodice koja je dosta skromno živela. Samo je otac imao stalno zaposlenje, a njih je bilo puno. Kada nisam bio sa Ćagom, vreme sam obično provodio kod Dritana.

Tada smo se povezali sa jednim društvom u kome je "glavni" bio Dragan koga smo zvali "Kum". U društvu nas je bilo desetak: pet–šest momaka i par devojaka. Okupljali smo se po parkovima i diskotekama. Sve manje sam mario za školu i kuću. Jedva sam čekao trenutak da izađem i lutam sa drugarima. Sa ocem sam se svakodnevno svađao. Umeo sam da po nekoliko dana odem od kuće i da se ne javim. Otac nije znao ni gde sam, ni sa kim sam, ni šta radim. To je unosilo još veći nemir i razdor u kuću.

Otprilike posle dve godine, društvo se raspalo i ostali smo opet samo trojica – Ćaga, Dritan i ja. Nastavili smo da se viđamo i izlazimo na stara mesta. Obično je to bila diskoteka "Mašinac". Svakog vikenda

bismo se sastali i odlazili tamo. Pošto niko od nas nije imao džeparac, ili bilo kakav drugi izvor sredstava, pre nego što bismo se uputili u diskoteku "žicali" smo po gradu novac od svakoga. Tražili smo novac bez obzira na to da li osobu poznajemo ili ne. Bilo je važno samo to da sakupimo što više i što pre. Moram da priznam da nam nekada ni taj posao nije išao lako. Trebalo je dosta strpljenja i upornosti da se sakupi onoliko koliko nam je bilo neophodno. Ali pošto je to uglavnom bio jedini način da dođemo do ulaznica za diskoteku, svakog vikenda smo ponovo bili uporni u "žicanju".

Vremenom se oformilo novo društvo. Bilo nas je otprilike sedmoro – nekoliko momaka i par devojaka. U to vreme sam upoznao Boleta i njegovog brata Lolu. U kasnijem periodu to poznanstvo se pretvorilo u čvrsto prijateljstvo.

Nekako u to vreme u našoj zemlji se pojavio pank. Sećam se da je bila jesen. Čaga i ja smo pošli u diskoteku i počeli razgovor o panku – o tome šta znači, dali je dobar i slično. I njemu i meni se dopadao takav način života i ponašanja, a i njihov izgled. Odlučili smo da i mi postanemo pankeri. Odmah smo pristupili "izradi" pankerskog izgleda. Bilo je vrlo uspešno (treba imati na umu ono što smo mi hteli da postignemo) i vrlo šokantno.

Kada smo se sa novim "imidžom" sutradan pojavili u društvu, svi su bili šokirani. Kako i ne bi! Kosa nam je bila ulepljena od sapuna i šećera. Bili smo obučeni u neke stare jakne od skaja na koje smo okačili mnogo bedževa koje smo sami napravili. Naravno, i neizostavne ziherice. Čak smo uspeali da se domognemo i nekih inostranih rekvizita. Na rukama smo nosili kožne narukvice pune bodljikavih nitni, počeli smo da se farbamo, da nosimo naušnice, ali i sve češće da se tučemo. U početku su to bile bezazlene tuče – ali, samo u početku.

Pokupimo se jedno veče i krenemo na "Mašinac". Tada sam već počeo da se zabavljam sa V. Kada smo stigli, atmosfera uobičajena: neki su

plesali, neki sedeli. Mi smo seli na klupe postavljene po uglovima. Najednom – gužva. Par momaka pojavi se odnekud i počeo se maltretirati momke iz našeg društva. Bili su nešto stariji od nas, a uz to i poznati po agresivnosti i bezobraznom ponašanju. Malo–pomalo, jedan od njih priđe mojoj devojci. Pošto je on nju poznao od ranije, očekivao sam da će samo da joj se javi i da ode. Međutim, nije bilo sve baš tako. Zbog velike buke, nisam mogao sve da čujem, ali mi se učinilo da je postao grub prema njoj. Ustao sam i pokušao da smirim situaciju. Ali baš taj moj gest pogrešno je shvaćen. Na pokušaj da lepo razgovaram sa njim, hladno mi je odbrusio: "Šta ti hoćeš, majmune jedan!?! Hoćeš da se biješ?" To je bio grom iz vedra neba za mene. Odgovorio sam: "Hoću." On je ustao, povukao me za rukav i ja sam krenuo. Nasrnuo sam prvi. Snažno sam ga udario glavom u lice. On se zateturio unazad. Počeo sam pesnicama da ga udaram u glavu i po telu. Istog trenutka su se u tuču umešali momci iz njegovog i mog društva, s namerom da nas razdvoje, ali nije vredelo. Kada je krenuo na mene, snažno sam ga udario nogom u telo, a zatim "uleteo" u njega. Pogodio me je par puta pesnicama u grudi razjaren. Zgrabio sam ga za vrat, i u momentu kada smo pali na pod, umešali su se redari. Povelili su nas ka izlazu. Milicija je već bila stigla. Na svu sreću, dobro smo prošli. Samo su nam pokupili podatke, zapisali šta se dogodilo, malo nas išamarali i pustili. Vrlo brzo sam bio pozvan na suđenje, jer sam u tuči svom protivniku polomio tri zuba. Međutim, pošto je on već više puta bio osuđivan zbog tuča, i pošto je bio inicijator, ja sam se "izvukao". Naravno, prećutao sam činjenicu da sam ja prvi udario, inače bi se sve drugačije završilo.

Otac je bio van sebe kada sam pozvan na sud, ali to je bio tek početak. Vrlo brzo tuče su počele da se nižu jedna za drugom. Na suđenja sam bio pozivan sve češće. A sa ocem je život postajao sve gori. Nije bilo dana bez svađe. Postao sam toliko bezobziran i grub, da više i nisam vodio računa o tome da mi je on otac. Prema njemu sam se ponašao kao prema svom vršnjaku. U svađi sam ga čak psovao, a na trenutke bio sam spreman i da se potučem sa ocem. Vrlo često, kada bi on

pokušao da me udari, histerično bih počeo da vičem na njega. Pretio sam da ću ga udariti.

Bilo je to teško vreme; otac je bio potpuno slomljen. Više nije mario ni za sebe, a kamoli za mene. Ceo njegov život je bio borba. Još kao dečak je 1941. otišao u partizane. Posle rata se oženio, ali brak nije dugo trajao. Razveo se. Po zanimanju je bio stolar i od tog posla je živeo. Kada i kako je upoznao moju majku, ne znam, ali sa njom nije ni dugo, ni srećno živeo. Ubrzo po mom rođenju, razveo se i od nje. Sve je to uticalo na njega i predstavljalo razloge, opravdane ili ne, da se još u mladosti oda alkoholu. U penziju je otišao kao mlad čovek, jer je kao borac od 1941. imao neke povlastice. Život mu je prolazio u borbama, pokušajima da uspe da postigne sreću, u neuspesima, razočaranjima, i na kraju je bio potpuno razoren. Nekada dostojanstven i strog, moj Milutin je naglo stario i sve više vremena provodio uz alkohol i duvan i mnogo knjiga. Kada ne bi spavao ili bio pijan, čitao je. U vreme njegove samoće, samo su mu te knjige još nešto značile.

Prema meni nije umeo ni znao da se ponaša očinski. Odrastao sam bez njega, pa ne znam koliko bi to i vredelo, ali verujem da bi nam zajednički život ipak bio lepši i lakši. Nikada nije seo sa mnom da porazgovaramo, da me posavetuje, da mi priča o stvarima kroz koje bih ga bolje upoznao, više poštovao i cenio. Prema meni se ponašao kao prema nekom poznaniku, odraslom čoveku, ne razmišljajući da li je to dobro ili loše. Činilo mi se da je bezosećajan, da ne mari za to da li sam ja zadovoljan, ili nezadovoljan, takvim načinom života. Činilo mi se da uopšte ne mari za mene (ili mi se nije samo činilo). Kad god bih se ja zbog nečega pobunio, on bi sasvim prirodno odgovorio: "Ako ti se ne sviđa – napolje. Idi tamo gde ti je bolje." To me je strahovito bolelo. Znao sam da on, u stvari, tako ne misli, ali nikada nije hteo da pokaže, niti da porekne ono što je kazao. Jednostavno, nešto bi nepromišljeno rekao i toga se držao sasvim.

Često samo ostajali bez novca, jer je tata bio u velikim dugovima. Tada

je u kući bilo tek toliko hrane da se ne umre od gladi. Retke su bile prilike kada bi mi kupio nešto od garderobe, ma koliko da sam ga molio. Kupio bi mi jedino ako bi i kada bi on to želeo.

Pre nego što sam došao da živim sa tatom, mnogo sam ga voleo. Voleo sam ga toliko da sam kao mali često želeo da spavam pored njega. Kada bi on zaspao, ja sam još dugo ostajao budan. Gledao sam ga sa neizmernom srećom, divio sam mu se, slušao kako hrče, pa mi je i to bilo lepo jer sam ga bezgranično voleo. Ali ta ljubav se iz dana u dan gasila. Kada smo bili u sukobu, veoma često mi nije dozvoljavao da jedem u kući. Tada danima ne bih ništa jeo i retko bih dolazio kući. Snalazio sam se kako sam znao i umeo. Otac nije znao gde sam i šta radim, sem kad bi milicija dolazila kući zbog mene, ili kada bih dobio poziv za suđenje. Tek tada je saznao nešto o meni.

Kada bih došao kući, sećam se da sam tražio da nešto pojedem. Obično nije bilo ničega, sem hleba starog i do deset dana. Nisam imao izbora, pa sam taj tvrdi hleb potopio u vodu posuo ga šećerom, ako ga je bilo, i to sam jednom dnevno jeo. To su bile one "srećnije" prilike kada sam mogao da nađem stari hleb u kući, jer nekada ni toga nije bilo. Danima je kuća bila bez hrane. To je bio još jedan razlog da postajem sve gori. I baš u to vreme počeo sam da se bavim prevarama.

U početku su to bile sitne prevare, ono što smo u društvu zvali "šišanje ovaca". "Ovce" su uglavnom bili imućniji dečaci ili devojke. Kada bih se sa nekim od njih upoznao i sprijateljio, zadobio poverenje, prelazio sam na sledeći korak: tražio bih na zajam novac ili neku drugu vrednost, bez namere da to ikada vratim, ili bih jednostavno oteo ono što me interesovalo. Obično su to bili skupoceni predmeti, zlato i novac. Ako bi "žrtva" tražila da joj vratim "pozajmljeno" i u svom traženju bila uporna, taj problem se rešavao brutalnim, fizičkim načinom.

Bilo je to doba kada pravog prijatelja nisam imao. Naravno, želeo sam

da ga imam, ali sam već toliko toga lošeg preživeo da nikome nisam verovao. Priznajem, ni ja sigurno nisam ličio na osobu od poverenja, ali ipak nisam povređivao onako kako sam bio povređen. Nisam zadavao bol onako kako su to meni radili. Sva moja bolna iskustva doprinela su da ni u koga ne verujem. Ni u koga, pa ni u Boga.

II. MILUTIN I V.

Sa V. sam se upoznao kada sam počeo da odlazim u "Mašinar". Od te veze nisam očekivao ništa posebno, jer moje zabavljanje sa njom nije ozbiljno počelo – pored nje sam imao još jednu devojku. Nije bila naročito lepa, ali je u njoj bilo nešto posebno, nešto što sam vremenom počeo da uočavam i što me je ispunjavalo srećom. Zato sam sve više bio vezan za nju.

Ona potiče iz radničke porodice. Ima mlađu sestru, koja je danas već udata i ima sina. Živela je sa porodicom. U mnogo čemu smo se razlikovali, ali bilo je nečega što nas je sjedinjavalo. Vremenom mi je postala sve. Bila mi je devojka, drug, otac i majka. Bila je deo mene i voleo sam je iznad svega. Mnogo puta me nije razumela, ali to nikada nije stvaralo razdor među nama. Pa ipak, bez obzira na svu ljubav prema njoj. Ja sam imao svoj svet, godinama izgrađivan u meni samom, u koji nisam hteo da je u potpunosti pustim, da ga delim sa njom. Kažem – nisam hteo. možda, u stvari nisam umeo, ili smeo da to učinim. Svesno ili nesvesno uvek je bio prisutan strah da ću ponovo biti napušten, ostavljen, sam, bez ljubavi. A ne pustiti je u svoj svet značilo je odbranu od mogućeg bola. Jer njega je u mom životu bilo već previše. Zato je V. u moj svet imala pristupa onoliko koliko sam je ja pustio. Jednostavno, strahovao sam da će me napustiti kada joj sve dam. U tom strahu sam odlazio od nje baš kad nam je bilo najlepše. Po nekoliko dana se nisam javljao. Provodio sam se sa drugim devojkama, a V. sam stvarno voleo. Ipak, duboko u sebi bio sam prazan, nesrećan. Tražio sam sreću, zadovoljstvo ne za trenutak, nego trajno zauvek.

Sećam se i trenutaka kada sam bio potpuno srećan sa V. Tada sam

zaboravljao sve ružno. Obično sam imao i dovoljno novca, pa smo izlazili u diskoteke, restorane, kafiće i uživali u tome. Za mene je to bio pravi raj. Ali ni to nije bilo dugotrajno. Tako i neprimetno, ali neminovno, sva ta lepota bi počela da nestaje. Onaj duhovni vakum u meni bi prosto sve usisao i ja sam se ponovo susretao sa onom užasnom prazninom. Sa prazninom koja je odisala bolom od izgubljenosti, tugom bi izronila iz dubine mene i celog me ispunila. Kao da mi je govorila: "Još uvek sam tu. Sve to što živiš je ništa, laž, prolazno. Sve to nestaje. To ne može da te zadovolji. Ne daje ti rešenje. Samo dolazi i prolazi, aja – uvek sam tu. Blizu tebe sam, u tebi sam, i ne želim da te napustim. Mi smo deo jedno drugog i ne možemo se razdvojiti..."

Nisam imao snage da se borim. Prepuštao bi se toj praznini. Ona je bila moj neprestani, verni pratilac, i ponekad je izgledalo da uživam u njoj. Bila je tako poznata, stvarna, skoro opipljiva, jer sve što sam do tada preživeo, bilo je vezano za nju, odisalo je njom. Posle kratkog vremena zatišja, njene pritajenosti, ponovo bi izronila, i u susretu sa njom, napuštao sam sve i namerno postajao bezosećajni grubijan koji ostavlja devojkicu koja ga voli. Uživao sam u njenom bolu, a u isto vreme patio sam sa njom ne pokazujući to. Poigravao sam se sa njom. Ili bih izašao na ulicu, uhvatio nekoga i prebio ga iz čista mira. Jednostavno bih sa društvom išao po gardu i tražio tuču. Tako sam, iznova, pronalazio sebe. Od V. sam zahtevao nemoguće stvari, i ako bih nailazio na opravdani otpor, ostavljao bih je. Posle kratkog vremena sam se vraćao. Skoro tri godine smo ona i ja živeli u takvim trzavicama. Često je bila prisutna kad sam se tukao. Sećam se jedne prilike kada smo se rastajali na autobuskoj stanici. Pre nego što je ušla u autobus, prišla mi je bliže i tiho rekla daje uporno posmatra jedan mladić koji je već duže vremena prati. Izgledao je desetak godina stariji od nas. V. se uplašila jer ga nije poznavala, a on je već par večeri išao za njom upravo do kuće. Taj kratki V. iskaz bio mi je dovoljan. Prišao sam mu i mirno ga upitao zašto prati moju devojkicu. On kao da me nije ni čuo. Samo je hladno rekao: "Beži odavde dok te nisam išamarao."

Čim je to izgovorio, snažno sam ga udario u glavu i odmah nastavio da ga udaram rukama i nogama po celom telu, ne dozvoljavajući mu da se pribere. Zateturao se i pao u jedan veliki izlog. Pun gneva, i mržnje ponovo sam krenuo ka njemu. Pokušao je da mi uzvрати udarac, ali nije uspeo, i počeo je da beži. To me je još više razgnevalo. Potrčao sam za njim i stigao ga. Više ni za šta nisam mario. Počela je prava borba. U jednom momentu toliko sam poludeo, da sam ga zgrabio za vrat, srušio i počeo da ga davim. Osećao sam kako se opušta i pada. Oko sebe nisam nikoga video. Možda bih ga i ubio da se nisu umešali neki ljudi koji su stajali na stanici, u blizini, i posmatrali celu tuču. Nekako su nas, srećom, razdvojili. Ja sam gledao kako što pre da se izgubim sa tog mesta, ali je bilo prekasno.

Vrlo brzo sam bio sproveden do milicionera koji je stajao sa mladićem koga sam pretukao. Dobio sam takve batine, da sam dva puta gubio svest. Tukao me je nogama i palicom svuda po telu, a najviše po glavi. Nikada do tada nisam dobio takve batine.

Batine koje sam dobio u meni su stvorile još veću mržnju. Počeo sam sve češće da se tučem. Obično kada bih otpratio V. kući, odlazio sam u društvo i zajedno sa momcima tražio gde i sa kim bismo mogli da se potučemo.

Sve više sam težio tome da nađem nešto što će me u potpunosti zadovoljiti i učiniti srećnim. Verovao sam u novac, u dobre provode u one na izgled lepe stvari koje nudi ovaj svet. Verovao sam i nadao se da mi to može pružiti potpunu sreću. Uzalud. Sve to trajalo bi izvestan period i zatim – nestalo. Meni je onda bivalo još gore.

A sa ocem sam živeo sve užasnije. Ni on, ni ja više nismo vodili računa o svojim postupcima. U svađi je često pokušavao da me udari. Ako bi mu se u tom trenutku u ruci našao nož, ili bilo šta drugo čim bi mogao da me povredi, uopšte nije razmišljao – krenuo bi prema meni u nameri da to i učini. Ni ja se više nisam kontrolisao. U samoodbrani bih ga

udario i lud od gneva počeo da lupam i razbijam po stanu. Otac je počeo da strahuje od mene, a u isto vreme je želeo da mi nanese zlo.

Noću kada bih odlazio na spavanje, stavljao bih teg /sa kojim sam vežbao/ na vrata jer je otac par puta pokušao da me napadne na spavanju. Naši odnosi su u to vreme bili užasni. Više uopšte nisam razmišljao o svojim postupcima. Kada bi otac krenuo da me udari, i pre nego i ispruži ruku na mene, jednostavno bih mu ili zadao udarac ili ga snažno odgurnuo od sebe. Onda bih počeo histerično da vičem i psujem.

Sve to više nisam mogao da trpim. Situacija u kući je bila nepodnošljiva, a pošto uopšte i nije bilo ničega što me je vezivalo za rodni grad, odlučio sam da sa dva prijatelja odem u Italiju, i to ilegalno. Uostalom, čeznuo sam za nečim novim.

U to vreme se plaćao depozit na graničnom prelazu. To nam nije odgovaralo, pa smo odlučili da krenemo na "crno". Jedan od njih dvojice je poznavao ilegalne granične prelaze u Novoj Gorici i u Sežani. Odlučili smo se za Sežanu, kao povoljnije rešenje.

Bilo je oko tri sata po podne. Nekim putem smo išli prema graničnom prelazu, a onda smo naglo skrenuli u šumu. Počela je da pada kiša. Padala je sve jače dok smo zalazili dublje u šumu. Posle petnaestak minuta moj drugi prijatelj i ja shvatili smo da onaj koji navodno zna prelaz, nema pojma gde se prelaz nalazi. Nije imalo nikakvog smisla da se vraćamo. Odlučili smo da prelaz tražimo i nakon pola sata napetog tumaranja po šumi, trud se isplatio – našli smo se u Italiji.

Glavni razlozi odlaska u Italiju, za mene a i za moje prijatelje, su bili garderoba, neka dobra krađa, pa i provod. Nameravali smo da krademo sve što ima vrednost, a želeli smo i da neke stvari kupimo, jer smo imali nešto novca kod sebe.

Kada smo izašli iz šume i došli na put, na brzinu smo otresli blato i mokru travu sa farmerki i krenuli za Trst. Uz put smo auto–stopirali i začudo, stao nam je jedan mladić, Italijan. Kada smo stigli u Trst najpre smo otišli na rivu da se osušimo, jer smo bili potpuno mokri. Tu smo se dogovarali gde ćemo ići dalje, i šta ćemo i kako raditi. Već tu smo "njega – koji zna prelaz" otpisali kao nepouzdanog. Odlučili smo se za Veronu, s namerom da odatle idemo za Milano. Naravno, samo nas dvojica.

Posle dva dana, u povratku za Jugoslaviju, uhvatili su nas. Nakon saslušavanja, ja sam pušten kući, jer sam bio maloletan, a moj prijatelj je završio u zatvoru – 15 dana.

Pošto su mi uzeli pasoš koji sam nosio sa sobom /nameravali smo da se vratimo vozom i da ako uspemo "na blef" pređemo granicu/ dali su mi nekakav papir /dokumenat/ na osnovu koga sam mogao da putujem. Uzeli su mi sav novac, a ostavili samo nešto "siće" kojom sam mogao da kupim kartu do Slavenskog Broda /a trebalo je da stignem u Novi Sad/. Zato sam se od Slavenskog Broda do Šida švercovao. U vozu je bilo puno stranaca među koje sam se umešao s namerom da tako stignem do Novog Sada, ali u Šidu je bilo isuviše "gusto", tako da sam morao da siđem i ostali deo puta pređem auto–stopom. Kući sam stigao nakon četiri dana.

Otac nije imao pojma gde sam bio. V. isto tako. Nakon pet dana sam joj se javio telefonom, bila je van sebe. Ja sam se u početku smejaao, a onda sam počeo da vičem na nju jer me je nerviralo njeno prebacivanje zbog odlaska u Italiju. Bio je to još jedan pokušaj da zadovoljim sebe, ali opet – skok u prazno.

Druženje sa Džekom

Ne znam tačno kada i kako sam počeo da se družim sa Džekom, kojeg pre toga nisam mogao očima da vidim. Ali jedno znam, to je bilo u mom životu nezaboravno vreme provedeno na ulici. On i ja se nismo posebno dugo družili /možda oko godinu i po dana/, ali smo puno toga preživeli zajedno. Džek /pravo ime mu je bilo Nenad, ali sam ga upoznao kao Džeka/ je imao roditelje koje baš ni malo nije slušao. Bio je grub, bezobrazan, uvek spreman da nekoga provocira i ismejava. Kao daje tražio nekoga sličnog njemu i baš u to vreme je upoznao mene. Bukvalno nije bilo dana da se nismo potukli sa nekim. Jednostavno bismo išli uveče po gradu, navodno samo da se prošetamo ili da odemo do nekog kafića ili u diskoteku, tek da bismo se zabavili. U stvari, tražili smo nekoga koga ćemo da prebijemo. Ne znam koliko smo se puta tukli po gardu i koliko nas je puta milicija kontrolisala i privodila u satnicu. Tukli smo se sa kim god smo stigli.

Sećam se kada smo se jednom prilikom "zakačili" sa neka tri momka u gradu (ja sam prethodno jednoga izudarao, izbio mu par zuba i pocepao usta). Jedan od njih je izvadio "skakavac" i preteći krenuo na nas. Nas dvojica smo se pogledali, nasmejali i krenuli prema njemu. Pošto smo se raširili, momkuje bilo nezgodno da se brani, pa je počeo da se povlači, treći je odmah pobegao. Međutim, stigli smo ga i nakon četiri–pet udaraca u glavu i stomak momak je ostao da leži na trotoaru. To je bio povod da nas već sledeće večeri po gradu traži oko dvadesetak njihovih drugova. Došli su u grad sa lancima, letvama, noževima s namerom da nas prebiju. Da su u tome uspeli, ne verujem da bih imao priliku da ovo pišem.

Par nedelja kasnije, u jednoj školi sam pretukao nekog momka koji je bio iz istog tog društva. Vrlo brzo sam završio u stanici milicije, kao i Džek jer je on bio sa mnom dok sam se tukao. Džek je pazio da neko ne uleti među nas da nas razdvoji, ili eventualno da mene napadne. A sve se desilo ovako:

Došli smo u tu školu jer je Džek imao neki posao sa jednim prijateljem. Kad ono – tamo i taj momak koji je one noći bio među onima koji su hteli da nam "sude". Prišao sam mu. Odmah je odskočio u stranu i počeo da preti. Bez obzira na pretnje, u očima su mu se videli nesigurnost i strah. Kada je primetio da je "gusto" potrčao je u zgradu. Džek i ja – trkom za njim. Džek ga je stigao na stepeništu i tu počeo da se hrve sa njim. Odmah zatim sam i ja stigao. Uhvatio sam ga, ali smo se zaneli i zajedno glavačke pali niz stepenice. Vrlo brzo, oko nas, se stvorilo mnoštvo učenika. Podigli smo se naglo i nasrnuli jedan na drugoga. U jednom trenutku, momak je počeo da histerično viče kako će me izbosti i pri tom mi je nešto čvrsto prislonio na bubreg. Nisam video šta je to bilo, ali sam u trenutku podigao ruke sa njegovih ramena i počeo da ga smirujem. To je trajalo par sekundi. Sklonio je ruke sa mene i odmaknuo se korak, tada sam ga naglo udario u glavu. Od udarca se zaneo, a ja sam tek onda počeo da ga "bombardujem" u glavu i grudi. Zadao sam mu kišu udaraca u par sekundi. Nisam ni osetio da sam, udarajući njega, slomio sebi zglob na desnoj šaci. Posle nekoliko minuta bili smo daleko od škole i, tada je počela "fešta".

Prvo sam išao u stanicu milicije, a zatim na suđenje. Iznad svega, stric tog momka me je dva meseca tražio zbog osvete – hteo je da me ubije. Vraćajući se noću kući sav bih se pretvorio u uvo, nikada nisam bio siguran. Neko je uvek mogao da izleti iza ugla i saspe mi u stomak olovo ili nož.

U to vreme, tučama sam istovremeno bio i zadovoljan i nezadovoljan. Jedan kratak period bih bio potpuno zadovoljan onim što sam radio, ali su posle toga nemir i nezadovoljstvo neminovno dolazili.

Jednom, uoči Nove godine /ne znam tačno koje/, Džek i ja smo otišli na igranku koja se održavala u školi u koju je išla V. Sala je bila prepuna. Nas dvojica nismo naišli na dobrodošlicu. Grupa momaka je stajala sa strane i posmatrala nas. Jedno vreme je, ipak, sve bilo

mirno, iako se u vazduhu osećala napetost. Izdržali su do 22h, a tada je počelo provociranje. Tako obično biva, kao po nekom nepisanom pravilu. Dok je Džek prolazio kroz salu, neko gaje iz te grupe momaka šutnuo; on je, naravno, poludeo. Došao je do mene i rekao mi šta se dogodilo. Momci su, inače, već počeli da nam "pakuju" batine. Čim smo izašli iz gužve napolje, masa je krenula za nama, pa je bilo pravo čudo što smo se izvukli bez tuče. Ipak smo se uz put raspravljali / da bar bez toga ne prođe/, a onda smo krenuli prema autobuskoj stanici. Mislili smo da je to kraj nevoljama te večeri, ali prevarili smo se bio je to tek početak.

Sa nama su u autobus ušla još tri momka iz tog društva. Verovatno su krenuli u diskoteku koja je bila na drugom kraju grada. Kada ih je video, Džek je poludeo. Mene nije bilo teško nagovoriti da krenem "u akciju", tako da smo posle kratkog dogovora odlučili gde ćemo ih zaustaviti. Po izlasku iz autobusa krenuli smo lagano za njima. Bilo je užasno hladno i sneg je počeo da pada. Pratili smo ih možda stotinak metara. Džek je tada pozvao po imenu jednoga od njih i sva trojica su stali. Momak se okrenuo prema nama i pitao šta hoćemo. Džek je lagano krenuo prema njemu i tako hodajući pitao zašto gaje šutnuo. Čini mi se da Džek nije ni završio, a ovaj mu je prišao pitajući ga da li možda hoće da se tuče. A šta drugo? Za to je uvek bilo razloga, povoda i volje. Zato je, kao odgovor na pitanje, znatiželjni momak dobio pesnicu u glavu, a odmah zatim još dva–tri udarca jedan za drugim. Dvojica njegovih drugara su krenula prema njima. Ja sam se odmah pridružio. Nastala je prava klanica, pucali su nosevi i usta. Tukli smo se sigurno pola sata a može li se i zamisliti kako je sve to izgledalo! Hladno zimsko veče. Sneg. Mnogi su sigurno bih srećni. Uostalom, ko je umeo imao je sve uslove za to. Nas petorica /sa nebrojeno mnogo sličnih nama/ nismo to znali, radili smo ono što smo radili. Umorni od tuče, od onog što nas svakog dana tera da se tučemo, razdvojili smo se. Oni su se povukli na jednu, mi na drugu stranu i imali smo još toliko snage da se psujemo.

Iz dana u dan tuče su se rađale. Čovek, valjda, vremenom navikne na određeni način komunikacije sa okolinom. Izgube se živci, volja, snaga za bilo šta drugo. Tučeš druge i primaš batine i tako iz dana u dan. Za bolje znaš uglavnom iz priče, a i ne čini ti se mnogo bolje. Uostalom, misliš da si ovako "svoj", da radiš šta hoćeš. Nisi svestan da si jednostavno primoran na sve to i da si mnogo manji slobodnjak od drugih. Oni koji su znali i imali bolje, valjda nisu imali želju, ili volju, ili spremnost da nam to ponude. Možda su mislili: ne treba to njima. A u meni, u onima koji su bili kao ja, bilo je skriveno, pokriveno ono lepo, a drugi su mislili da toga nemamo. Mi smo zaboravljali daje u nama, ili nismo imali snage da to pokažemo. Neko, ili nešto ga je gušilo.

S vremena na vreme sam se viđao sa Ćagom /Draganom/ i ostalim drugarima sa kojima sam se družio pre nego sam se upoznao sa Džekom. Ali i onda kada bih se sa njima viđao, život je tekao uobičajeno – obično bismo napravili neku glupost. Sećam se kako smo jedne večeri, vraćajući se kući iz parka, porazbijali izloge ispred bioskopa "Dom kulture". Kada sam otpratio kući devojkicu sa kojom sam te večeri bio, odlučio sam da svratim do Dunavskog parka. Znao sam da je tamo čitavo društvo. Kada sam stigao, polovina je bila pijana, dok su neki bili "nagutani" tabletama. Nismo još dugo ostali u parku. Kada smo krenuli kući, na samom izlazu iz parka, predložih Fandju /Goranu/ da razbije bioskopski izlog. Imao sam "jak" razlog – hteo sam da uzmem filmski plakat "Elvis Prisli". Ne znam zašto, ali plakat mi se svidao. Par sekundi kasnije Fandjo je nogom uleteo u izlog, a ja sam na brzinu skinuo plakat. Na nesreću, nije se na tom završilo. Istog momenta ostali momci su počeli da razbijaju preostale izloge sa filmskim plakatima. Staklo je počelo da prska na sve strane po asfaltu. Uz urlikanje i smeh izgubili smo se odatle. Otprilike nedelju dana posle toga događaja jednog jutra neko je kucao na prozoru moje sobe; ustao sam iz kreveta, sklonio zavesu sa prozora i video Rusa /Dragana/ sa još jednim čovekom u civilu. Dao sam mu znak da krene ka vratima. Na brzinu sam obukao farmerke i krenuo prema vratima da ih otključam. Otac je bio kod kuće, počeo je da viče: "Ko to dolazi tako

rano?" Psovao je mene i tog što dolazi. U trenutku kada sam otvorio vrata osetio sam samo bol u stomaku. Ispred mene je stajao Rus sa milicionerom i još jednim čovekom, za koga sam kasnije saznao daje inspektor. Bilo mi je jasno da su nešto otkrili, jer ulazeći u kuću pitali su me: "Gde ti je plakat "Elvis"? Sada mi je pogotovo sve bilo jasno, neko je "propevao", najverovatnije Rus. Otac je bio van sebe, vikao je i psovao: "Vodite ga! On je razbojnik, siledžija!" Sat kasnije, svi iz društva smo bili u stanici milicije, zbog gluposti, a petnaest dana kasnije na suđenju. Još jedno od mnogih suđenja sa kojih sam se izvukao bez većih posledica. Zapravo, ovde sam čak bio oslobođen optužbe da sam ja bio inicijator "provale".

Džek i ja smo u to vreme, pored tuča, imali običaj da "šišamo ovce". Obično su to bile imućnije devojke. Preko dana, kada nismo znali šta da radimo, išli bismo kod neke devojke koja je sama kod kuće /roditelji su bili na poslu/. Prvo bi se "uvalili" u kuhinju iz koje nismo izlazili dok ne bi pojeli sve što ima zajelo. Džek bi još uz put potražio nešto novca, ili bi "pokupio" neke vrednosti koje su se mogle prodati.

Dešavalo se da ne uspemo nigde da "uletimo" i da ostanemo bez novca. Tada smo odlazili Džekovoj kući. Ja bih glumio dobro dete koje je ubedilo neposlušnog sina da se vrati kući. Džek je jednostavno odlazio od kuće i ne bi se vraćao po nedelju dana. Za to vreme je sa mnom lutao i pravio probleme. Roditelji bi se obradovali sinu svaki put kad se vraćao, a i meni jer sam "tako dobar i pažljiv". Mi smo, naravno, pre svega navaljivali na hranu. Pošto bi se "razvalili" od jela Džek bi uspeo da pokupi neki dinar, a posle toga bismo otišli. Džek je prethodno uvek našao neki razlog da se posvađa sa roditeljima i zbog toga opet da ode od kuće.

Preko vikenda se nismo viđali jer smo vreme provodili sa svojim devojka. Ovo pravilo se remetilo samo u izuzetnim prilikama, kada smo imali u planu da nekoga posebno prebijemo.

Tada sam se još uvek zabavljao sa V. Međutim, sve češće smo se svađali. Ona nije podnosila Džeka i bila je vrlo ljubomorna, ja sam bio još gori. Imao sam običaj da je provociram i prebacujem joj veze koje je imala sa momcima u početku našeg poznanstva. Ali, i pored svih svađa i problema, ona je, ipak, bila tada jedino stvorenje koje me je činilo srećnim. Pored nje bih se opuštao i otvarao. Znao sam satima da joj pričam, iako me često nije razumela, bilo mi je dovoljno samo da je pored mene. Kada bih se napio, a to nije bilo često, pričao bih joj o svemu. Govorio sam joj o onome o čemu sam obično ćutao. Ko zna da li je nekada bila iznenađena mojim osećanjima, jer od onih poput mene nije se očekivalo mnogo emocija. Ja sam ih imao. Krio sam ih. Nisu se videle zbog grubosti i prividne nezainteresovanosti za sve što se zove nežno i osetljivo. U trenucima poput ovih, poneko od dubokih, humanih, iskrenih osećanja ja sam otkrivao. Htela je, ili morala, da me sluša. Tada sam umeo i da je optužim za neke stvari koje jc učinila protiv moje volje, ali nikada je nisam tukao.

Ne znam tačno kada je to bilo, koji dan i koji mesec, to nije sada važno, V. je došla u dogovoreno vreme i kazala da je trudna. Paf! Grom iz vedra neba. Bio sam iznenađen i zbunjen, počeo sam da se smejem i šalim na svoj i njen račun. Rekao sam: "Pa šta! Biću mlad tata, a ti mlada mama!" Ja još nisam bio punoletan, nisam radio, kod kuće skoro nisam ni živio a školu sam napustio, osuđivan zbog nasilničkog ponašanja i kršenja javnog reda i mira, ni sam ne znam koliko puta /samo u jednoj stanici milicije nisam bio priveden, i zapisan, u svim ostalim jesam. U novosadskoj miliciji sam bio i više nego dobro poznat. Očištan na ćelavo, sa mindušom u uhu, poderane majice i farmerki, spreman na svaku prevaru. Baš takav, sad sam još i "ćale". "Oh, ne! Samo mi je još to trebalo!" pomislio sam. Ali, vrlo brzo sam to rešio zajedno sa V. Dogovor je pao – abortus! Za to je znala još samo njena majka, bila je iznenađena i potresena. Tako, V. je abortirala par dana nakon našeg dogovora. U vreme izvršenja abortusa, ja sam bio negde sa društvom. Javio sam joj se mnogo kasnije po njenom izlasku iz bolnice. Bila je nervozna zbog mog ponašanja, jer ja uopšte nisam

pokazivao interesovanje za nju, poneo sam se po starom. Prvo sam se pravdao, folirao, a onda počeo da napadam na nju, sve dok ne bi ispalo da ona nije u pravu a da ja jesam.

V. i ja smo se u mnogim stvarima razlikovali. Ja sam voleo dosta da čitam, posebno dobre knjige, i da o njima razmišljam i diskutujem, dok nju to nije naročito interesovalo. Nisu je oduševljavale stvari koje su meni bile zanimljive i privlačne – muzika, sport i drugo. Međutim, postojalo je nešto što nas je oboje činilo srećnim dok smo bili zajedno.

Ne znam tačno godinu kada je počelo da "puca" između nas. Ja sam jednostavno počeo sve više da gubim poverenje u nju i postajao sam sve hladniji prema njoj, postao sam ravnodušan. U stvari, sve je počelo onog trenutka kada je odbila moj predlog – da dođe i živi kod mene. Kako nije pristala na to, pokušao sam sa drugom idejom – da s vremena na vreme dolazi i posećuje moga oca jer je počeo sve češće da oboljeva, ali ni na to nije pristala. Osećao sam se užasno, nisam mogao to da prihvatim. Od tada sam počeo da razmišljam o definitivnom raskidu – izgubio sam poverenje u nju i postala mi je strana i daleka.

U to vreme sam već par meseci boksovao u boksterskom klubu "Vojvodina". Jednoga dana, po povratku sa nekog boksterskog turnira, na kojem sam se dobro izudarao sa protivnikom, pozvao sam V. telefonom. Istog trenutka kada se javila osetio sam hladnoću. Posle par reči koje smo razmenili, napomenuo sam joj da više ne želim da se vidamo i spustio slušalicu. Istovremeno sam osetio i ponos i bol, a i praznina je bila prisutna i ovog puta sam joj se radovao. U njoj sam opet nalazio sebe. Došao sam kući premoren od boks–meča i od gladi. Legao sam i pokušao da spavam, ali nisam uspevao. Zato sam, čim se smračilo, pošao u grad da se nađem sa društvom.

Novo traženje

Tako su prolazili dani. Počeo sam da se viđam sa nekim momcima iz boksterskog kluba i sa njima sam odlazio u diskoteke, najviše u jednu koja se zvala "Putnik" a nalazila se u sklopu hotela koji je nosio isti naziv. Čini mi se da i danas tamo postoji nešto slično. Tamo sam provodio noći. Tada sam se i odlučio za D. Jedne večeri sam sa Borom i Boletom otišao u diskoteku, po običaju tek toliko da nam prođe vreme. Tu sam sreo D. posle dugo vremena. Inače, D. i ja smo išli zajedno u školu, u isti razred, ali posle mog odlaska iz škole retko smo se viđali. Sećam se da je i ona "furala neki fazon". Čini mi se da je puno pila i da se par dana zabavljala sa Džekom, koji se, inače, zabavljao sa dve–tri devojke u isto vreme. Tada nisam obraćao pažnju na nju, jer mi je delovala bez veze. Međutim, te večeri u diskoteci izgledala mi je potpuno drugačije. Predložio sam da se ponovo vidimo. Kada smo se sledećeg puta videli otpočelo je naše zabavljanje, mada ona toga nije bila svesna. Tako, pronašao sam novu devojku koja je počela da me interesuje više od drugih.

Bila je zima. Zabavljali smo se samo par nedelja, kad, jedne večeri u dogovoreno vreme D. nije došla. Činilo mi se da je to kraj. Nije mi bilo jasno zbog čega. To veče sam proveo sa par drugara u diskoteci, neprestano razmišljajući šta je moglo da se dogodi. Zbog čega nije došla!? Bilo je čudno jer je od samog početka bila vrlo iskrena u vezi sa nekim stvarima o kojima smo razgovarali. Smatrao sam da, ako i ne želi više da bude sa mnom, to bi mi rekla ulice.

Sutradan sam sve vreme proveo kod Šobre, mog tada najboljeg druga. Tada sam se, po ko zna koji put, ošišao do gole kože, i to zajedno sa Borom. Uradio sam to iz dosade. Kada sam sledeće večeri izašao u grad sa Šobrom sreo sam Boru. Rekao je da me je cele večeri tražila D. "Oh, ne! Pa jesi li joj rekao da sam ćelav?" – pitao sam. "Da" – glasilo je odgovor. "I, šta kaže?" – pitao sam opet. "Ništa, smeje se" – kaže Bora. "Dobro je" – laknulo mi je. Odmah sam pitao je li rekla gde

je bila one večeri i zbog čega nije došla. Bora mi je preneo da je bila bolesna pa zbog toga nije mogla da dođe ali da želi da se sa mnom nađe sutradan na starom mestu. Tada mi je, zaista, laknulo, mada sam se, istovremeno, nelagodno osećao zbog "ćeće".

Kada smo se sreli malo sam bio iznenađen, jer sam očekivao da će biti problema zbog moje ćelave glave. Prevario sam se. D. se samo nasmejala i pokušala da mi skine kapu sa glave. Želela je da vidi kako mi izgleda glava bez kose. Ne! Ne! Ne! Naravno da joj to nisam dozvolio. Trebalo je nekoliko dana da me natera da skinem kapu.

Od tada smo nas dvoje počeli sve češće da se vidamo, iz dana u dan sam je sve više i više voleo. Ona je u to vreme, bar mi se tako čini, bila jedina osoba koja me je mogla razumeti. To me je činilo posebno srećnim. Bilo mi je neophodno da me neko stvarno razume i da se sve što činim i kažem shvati na pravi način. U početku je bila ćutljiva, ali to mi nije puno smetalo. Bilo mi je dovoljno da primetim kako me pažljivo sluša i razume dok sam ja satima pričao. To mi je bilo bar neko zadovoljstvo, jer je situacija u kući bila užasna. Otac mi je bio teško bolestan, imao je rak na grlu i plućima. Nisam ni znao kada su ga prebacili u bolnicu. Doznao sam to tek pred otpuštanje iz bolnice u kojoj je proveo nekoliko meseci.

Milutin u bolnici

Radio sam kod nekog privatnika za bednu šaku para od ujutru do uveče. Ubijao sam se od posla. Ne sećam se tačno kada su mi javili da mi je otac u bolnici. Odmah sam otišao, jer otac mi je, bez obzira na to koliko smo se svađali i živeli u mržnji. Ne znam ni kako da opišem užasni osećaj koji se javio kada sam ušao u bolničku sobu gde je ležao moj otac. Milutin je bio bleđ kao krpa i strašno mršav. Malo mi je laknulo kada je počeo da viče na mene. Mislio sam, iako izgleda skoro

beživotno, još uvek u njemu ima života i snage. Sa druge strane, sve to mi je bilo žalosno. Posle toliko vremena tužan susret oca i sina uz viku, galamu, bez ljubavi. Moj Milutin. Bio je nemoćan, glas promukao i hrapav. Pidžama koju je nosio na sebi visila mu je kao daje deset brojeva veća. Posle nekoliko minuta se smirio pa smo kratko porazgovarali. Više se i ne sećam o čemu smo to pričali. Uostalom, i nismo imali mnogo zajedničkih tema, a mišljenja su nam se toliko razlikovala. Zato je i razgovor kratko trajao i nije bio naročito prijatan ni za jednog od nas.

Kasnije kada sam izašao iz bolnice, celim putem do kuće sam razmišljao o Milutinu. Tada još uvek nisam znao da ima rak. Kroz glavu mi je prolazilo sve što smo zajedno doživeli, iako nismo bili uvek na istoj strani. Setio sam se razgovora, nesporazuma, tuča. Setio sam se ranog detinjstva bez njega. Koliko mi je nedostajao i koliko sam ga voleo! Mog Milutina. Posle se svašta dešavalo, a on je nekako bio prisutan. Sve dok se nismo rastali potpuno – srcem. "Nedostaje li mi sada? Volim li ga?" pitao sam se.

I tako, posle dočeka 1984. godine, Milutina su pustili kući. On je zahtevao da ga puste, pa je morao da potpiše.

Neću nikada zaboraviti poslednje dane koje je proveo u bolnici. Jednog dana u posetu su mu došli braća i jedna sestra. Sestru i jednog brata, Duška, nije video od 1953. Oni su se Milutina sećali kao mladog čoveka, niskog rasta, nabijenog mišićima, uvek odvažnog sa ordenjem na džepu od sakoa, spremnog na šalu u svakom trenutku. A sada, pred njima se nalazio starac sa nešto malo sede kose na glavi, upalog lica, izbečenih očiju, sa rukama poput dva tanka štapa prekrštenih preko krila. Gledali su zbunjeno u njega. On je još više bio zbunjen, ali ne zato što vidi svoje najrođenije posle toliko godina već zato što ih nije prepoznao. Za njega su to bili nepoznati ljudi. Rođenu sestru nije prepoznao, ni rođenog brata! Ja sam se samo okrenuo i počeo da plaćem, nisam mogao da izdržim. Bilo mi je strašno to što sam video u

tom trenutku. Znao sam da za Milutina nema povratka.

Kada se vratio, preko dana sam bio sa njim kući, a uveče bih samo na kratko izašao do grada i to samo ukoliko sam imao sastanak sa D. Njoj sam uvek kroz šalu govorio o Milutinu jer jednostavno nisam znao, a ni želeo da o tome ozbiljno razgovaram sa njom. Sa društvom sam se retko vidao, tu i tamo ako bi neka tuča bila u pitanju.

Jednoga dana Milutin me je pozvao kod sebe u sobu. Rekao mi je da sednem na kauč naspram njega. Seo sam i osećao u sebi da nešto nije u redu. Posmatrao me je minut, dva, tri, pola sata, i tek onda progovorio. Nikada u mom životu moj otac sa mnom nije seo i ozbiljno razgovarao o životu. Nikada! Tada me je prvi put pitao o mojoj budućnosti, o tome šta planiram u životu, jer on u to vreme nije znao o meni baš ništa. Nije znao od čega živim, ni gde se krećem, ni sa kim sam – ništa baš. Jedino kada bi milicija došla kući po mene ili kada bih bio pozvan na suđenje, tada bi nešto malo saznao. Toga dana me je po prvi put pitao ozbiljno. Nešto sam počeo da petljam, ali me on prekinuo. Vrlo ozbiljno i zabrinuto je rekao: "Ostavi se tih tuča i nađi nekakav posao, nešto od čega ćeš živeti. Treba li da te neko izbode i ubije na ulici? Ostavi se toga..." Želeo sam da mi još govori, želeo sam da ga slušam. Tada sam prvi put osetio da brine za mene. Pitao je za moje sestre, njegove ćerke. Nije znao za koga se Danica udala, ni gde živi. Isto tako i za Tanju. Na kraju je pitao za majku; nije želeo da pokaže koliko mu je potrebna, samo se izokola raspitivao. Onda je počeo da govori o tome kako će ponovo ići u bolnicu. Želeo je da ja dođem da bi mi dao svoj ručni sat jer oseća da će umreti. Pokušao sam da budem hladnokrvan i nehajno rekao da ne govori tako, jer ne umire se tek tako. "Samo ti uradi kako ti ja kažem!" – odgovorio je.

Dva dana posle toga razgovora, pozvao me je opet. Govorio je o Tanji, o Danici, o majci, o tome šta da ja radim ako on umre. Onda je začutao i dugo, dugo me gledao. Oči su mu bile čudno bistre i sjajne. Posle duge tišine rekao mi je da idem. Bio je 31. mart, oko 19.30. Izašao sam

da se prošetam do grada i da se nađem sa D. Bio sam nervozan, i posle dva sata sam rekao D. da želim da idem kući. Ona je razumela. Kupio sam uz put burek i krenuo. Otključao sam vrata od stana i polako ušao, bila je neobična tišina. Prošao sam kroz očevu sobu i zastao kod vrata moje sobe, okrenuo sam se i pogledao prema ocu. Spavao je, ali neobična tišina bila je prisutna u čitavoj kući. Ušao sam u sobu i počeo da jedem burek. Kada sam završio, ponovo sam zavirio u očevu sobu i onda legao u svoj krevet.

Počeo sam da razmišljam šta ako je umro? Jer tišina u kući je bila tako čudna a on se nije uopšte pomerio kada sam ja i prvi i drugi put ulazio u sobu. To je bilo čudno jer bi se on obično nakašljao ili nešto promrmljao u znak da me je čuo i da je budan, i to bez obzira u koje vreme da dođem iz grada. Ali, mislio sam, šta bi to i vredelo da znam da je umro, jer ko bi od komšija i došao kada bih javio. Bilo je kasno. Razmišljajući o tome zaspao sam. Te noći sam sanjao vrlo čudan san, put neke napetosti i neizvesnosti.

Probudio sam se vrlo rano, što u to vreme nije baš bilo uobičajeno. Ustao sam i krenuo u kupatilo. Prošao sam pored očevog kreveta i za trenutak zastao. Pogledao sam ga, bio je miran a oči su mu bile poluotvorene. Otišao sam u kupatilo i jednostavno nisam ništa mislio. Vratio sam se i ponovo stao pored kreveta. Gledao sam u njega, nije se pomerio. Zatim sam ga otkrio, noge su mu bile prekrštene. Uhvatio sam ga za nogu s namerom da je položim pored druge. Bio je hladan i ukočen. Kao da sam tek tada shvatio da je umro, da više nije živ. Otišao sam u svoju sobu i čini mi se da sam pokušao da plačem, ali nije išlo. Osećao sam se tupo i prazno. Hiljade misli su mi proletale kroz glavu. Ponovo sam ušao u sobu i pokrio ga preko glave.

Izašao sam do grada da nazovem sestre i kažem im da je otac umro. Ubacio sam novčić u telefonski aparat, ali nisam uspeo da dobijem vezu. Pokušao sam po drugi put, ali bez uspeha. Potrčao sam prema kući jednog drugara. Pokucao sam na vrata i posle par minuta pojavio

se na vratima, sav zbunjen u pidžami, jer je bilo vrlo rano. Samo sam mu rekao da je otac umro i da bi trebalo da javim sestrama. Bio je iznenađen. Pozvao me je unutra, majka mu je još uvek bila u krevetu. Kada je čula naš razgovor počela je nešto da govori, ne sećam se šta. Okrenuo sam broj na telefonu i jedva sam uspeo da dobijem sestru na vezi. Rekao sam joj da je Milutin umro i da dođe kući. Kao da nije razumela šta sam joj rekao. Tražila je da joj ponovim, ali ja nisam uspeo više ni reći da izustim. Počeo sam da plačem i tek posle nekoliko minuta sam uspeo da ponovim. Spustio sam slušalicu.

Izašao sam na ulicu i kao da sam tek tada počeo da shvatam šta se dogodilo. Počeo sam još više da plačem.

Kada sam stigao u svoju ulicu, pre nego što sam ušao u kuću, javio sam nekima od komšija. Samo je jedna žena došla nakratko, isplakala se i otišla. Ja sam počeo da čistim sobu i posle toga seo na krevet naspram očevog i tako sedeo, ni sam ne znam koliko dugo. Onda sam odlučio da odem i javim zdravstvenoj ustanovi, jer je zakonski tako trebalo uraditi.

U međuvremenu, dok sam ja to sređivao, stigle su sestre. Tada mi je bilo mnogo lakše, jednostavno, kao da se sve to što se dešavalo nije mene ticalo, kao da sam tu bio samo u prolazu. Ubrzo su stigli Milutinova braća i sestra. Kuća je bila puna. Ali, pre nego što su oni došli, sestre, neki prijatelji i ja smo išli da obavimo potrebne formalnosti oko sahrane. Kada smo to sredili, vratili smo se kući. Trebalo je Milutina presvući i urediti pre nego što ga odnesu u kapelu. Pošto niko nije mogao to da učini ja sam počeo da ga najpre svlačim i onda oblačim... mog Milutina.

Sutradan na sahrani bilo je puno ljudi. Iz preduzeća gde je otac radio, došla je grupa radnika zajedno sa direktorom i još nekim predstavnicima preduzeća. Održali su govor. Nekoliko sati posle sahrane svi su se vratili svojim kućama. Ja sam se kući vratio sa

Džekom. Razgovarali smo o nekim glupostima, ništa određeno. Posle nekoliko dana sve se stišalo, kao da se ništa nije dogodilo. Ja sam tražio posao.

Uglavnom sam

Jedne večeri otišao sam na žurku kod jednog prijatelja. Do tada retko da sam negde izlazio. Jedino što sam odlazio na treninge i sa D. do grada ili u bioskop. Kada sam stigao na žur već je bilo puno ljudi. Neki su bili pijani i uglavnom sam sve poznavao iz viđenja. Samo par njih je bilo iz društva u koje sam navraćao. Negde oko deset sati uveče, grupa koju sam znao iz viđenja počela je da razbija po stanu nameštaj, da urla i igra nasred sobe. U toj gužvi neko od njih udario je rukom u veliki luster koji je bio sav od nekakvih ukrasa. Ukrasi su se od udarca pokidali i prsnuli u prozor. Čini mi se da se tom celom društvu, a posebno momku koji je izgleda i razbio luster ja nisam posebno svidao. U trenutku kada sam ja tiho pitao momka čiji je bio stan ko je to uradio, taj koji je razbio luster kao da je to jedva i čekao da bi zakuvao tuču. Momak u čijem stanu se to dešavalo nije smeo da se buni jer je njih bilo više nego našeg društva. Taj tip je počeo da mi lagano prilazi i govori odvratne psovke. Preteći, sve bliže je prilazio. U jednom trenutku sam skočio sa kreveta na kojem sam sedeo i snažno ga udario glavom u lice. Zateturao se i pao. Pošto sam znao daje sada gotovo, da više nema mogućnosti da se stvar smiri, nasred sobe sam stao u gard i počeo da vičem na ostale s namerom da shvate da ću, bilo ko da se pobuni, uleteti u njega i razbiti ga. Bio sam van sebe. Izmakao sam se na stranu, uhvatio ga za rame i jedno pet–šest aperkata mu zadao u stomak. Onda sam mu snažno zadao kroše u bradu, zaneo se nazad. Dok je padao još dva–tri puta sam mu zadao direkt u glavu. Pao je, ali se nisam zaustavljao, nastavio sam da ga udaram po čitavom telu i u glavu. Ne sećam se tačno, ali mi se čini da me je neko zadržao da ga više ne udaram. Možda je to bio Ćaga,

zaista, ne sećam se. Odmah zatim, momak u čijem stanu smo bili skočio je na jednog tipa iz tog društva i počeo da ga udara. Ostali su ih nekako razdvojili, ali tu još nije bio kraj. Dok sam ja previjao ruku tipu koji je u besu razbio prozor golom rukom i sebi isekao vene, čuo sam glas iza svojih leđa:

"Udari ga flašom!" Okrenuo sam se i ugledao momka koji se spremio da uzme flašu. U trenutku kada je hteo da nešto izusti, udario sam mu nekoliko snažnih šamara. Ubrzo su neki iz društva odveli u bolnicu momka kojega sam prebio. Pri padu, dok sam ga tukao pao je u nesvest. Odveli su i onog drugog koji se isekao. Posle nekoliko sati došla je milicija. Odmah su me prepoznali i počeli da ispituju šta se dogodilo. Naravno, počeo sam da lažem i uspeo da se izvučem. Posle milicije, iz bolnice se vratio jedan od momaka. Rekao je da je onome sa kojim sam se tukao slomljena vilica na dva mesta. Pokupio sam se i otišao kući.

Ujutru mi je pred vratima bila milicija. Zvonili su, lupali na vrata, ali se nisam odazivao. Možda bi i provalili u stan da jedna žena, koja je stanovala preko puta, nije rekla da tu nema nikoga. Ostavili su poruku u poštanskom sandučetu da se javim u stanicu čim stignem kući. Znao sam da bi to bila ludost, jer bi me unakazili od batina. Nisam otišao. Posle nekoliko dana ponovo su me tražili. Počeo sam da izbegavam izlaske u grad i na javna mesta, ali uzalud. Vrlo brzo su me pronašli u klubu. Trener me je pozvao da razgovaramo o toj tuči, objasnio sam mu šta se dogodilo i rekao da nije bilo moguće da drugačije prođe, osim da sam dozvolio da oni mene prebiju. Tada sam imao sreće, jer me trener izvukao preko nekih svojih prijatelja. Zapravo, nije on ništa posebno uradio, samo je objasnio šta se stvarno dogodilo. Uskoro sam bio ponovo pozvan na suđenje, ali ovoga puta sam bio krivično suđen. Pošto se na tom suđenju niko osim mene nije pojavio, suđenje je odloženo.

D. nije volela tuče, a pogotovo ne kada sam se ja tukao. Često sam je

dovodio u neprijatne situacije zbog toga. Sećam se, kada smo jednom prilikom išli u dragstor da kupimo nešto za jelo, pred vratima su stajali neki klošari i žicali novac. Pošto sam ja izašao prvi i požurio napred, D. je malo zaostala iza mene. Jedan od njih joj je nešto dobacio, meni je pritisak odmah skočio. Okrenuo sam se prema njemu i udario ga pesnicom u čelo, ali ne jako, više provokativno. D. je bilo vrlo neprijatno. Ona je rasla sasvim drugačije od mene, drugačije je živela, iako to nije uticalo na našu vezu u početku. Ja nisam podnosio da mi neko omalovažava devojkju, niti da je bilo kako vređa. Jednom sam išutirao jednog njenog druga koji je vikao za njom. Zvao je i meni je prekipelo jer, mislio sam, u sebi, šta on ima da se dere za njom kao daje ona uličarka. Voleo sam je i ljubomorno čuvao. Ali, nisam je voleo

toliko koliko svoj svet, svoju "kuću" koju sam u sebi gradio celog života. U nju sam D. puštao onda kada sam ja to želeo i koliko sam hteo. Kada sam počeo daje puštam češće i duže, u meni su se pojavili strah i slabost, pa sam krenuo polako da zaključavam vrata. Moram da priznam da je to bilo veoma teško. Ona je već bila deo mene.

Na jednom žuru sam se upoznao sa Lekom. Te večeri sam se ponovo tukao. Ovoga puta sa jednim tipom koji je tu došao da "valja" travu /hašiš ili marihuanu/. Prebio sam ga od batina, njega i još jednog koji je bio sa njim. Od tada, Leka i ja smo postali veliki prijatelji. Često je dolazio kod mene, a i ja sam odlazio kod njega. Tako sam mu jednom prilikom, u razgovoru, predložio da zajedno odemo u Legiju stranaca.

Misao o Legiji stranaca se javila jednom dok sam ležao kod kuće i razmišljao kako da dođem do novca. Još tada sam odlučio da odem. Moj predlog se dopao i Lek, pa je pristao da ide. Dogovorili smo se da što pre sakupimo novac za put, pa u Francusku. D. o ovome nisam govorio. Zapravo, dok još nisam počeo da sakupljam novac postajao sam sve nervozniji, a ona je zbog toga trpela. Jednostavno, kao da se u meni stvorila neopisivo velika provalija, ispunjena onom meni poznatom samoćom. Samoća je trajala i pored toga što sam imao

dovoljno prijatelja i devojku sa kojom sam mogao o svemu da pričam, devojku koja je bila spremna da mi pruži sve što sam želeo. Uprkos svemu ja sam bio prazan.

Jedne večeri, uzeo sam veliki papir i počeo da crtam i da pišem po njemu ono što sam osećao. Nacrtao sam velikog klovna koji plače i oko njega krugove. Pisao sam: Bog – čovek – Bog – čovek – čovek – Bog. Pisao sam brojeve od jedan do deset. Osećao sam se užasno. D. nije znala kako da se ponaša prema meni, nikada do tada se nisam tako ponašao prema njoj. Jednostavno, ono što sam ja od nje želeo nije mogla da mi pruži, jer nije imala. I njoj je trebalo ono za čim sam ja čeznuo i što sam tražio. Ljubav i zadovoljstvo koje sam od nje mogao osetiti i primiti, te večeri kao da su bili usisani u provaliju bez dna koju sam u sebi nosio. Novac, kuća, posao, prijatelji, devojka – sve je izgubilo svaki značaj za mene. Osećao sam potrebu da D. kažem da odlazim i ko zna da li ćemo se ikada više videti, ali znao sam da bi je to bolelo. Nešto me sprečavalo da joj to kažem. Ćutao sam i pričao dvosmislene stvari.

Jednoga dana sam zatvorio vrata svoje "kuće" za D. Osećao sam se sigurniji i jači. Počeo sam da sakupljam novac za Francusku a ona mi je u tome pomagala, ne znajući pravu istinu. Ispričao sam joj priču da me čeka dobar posao u Francuskoj i da će i ona moći da dođe kada budem sredio sebi papire. Mada sam joj ponekad uz put nabacio kakav me to posao čeka, ona ipak nije znala pravu istinu. Živela je u nadi da će biti sve O. K.

Novac sam sakupljao na sve moguće načine. U to vreme sam radio u bolnici i imao najgori mogući posao – nosio sam amputirane noge na spaljivanje. Ponekad sam radio sa leševima, nosio sam instrumente za operaciju iz prostorije za sterilizaciju u operacionu salu i druge poslove. Tu sam takođe mogao da zaradim neki dinar. Preko jednog drugara sam nabavljao narkotik za "narkiće" u gradu i preprodavao. Šišao sam "ovce" na svakom koraku. D. mi je nabavljala zlato koje sam ja

prodavao.

U roku od nedelju dana imao sam novac za avionsku kartu do Francuske.

Dan–dva pre nego što sam kupio avionsku kartu, sreo sam jedne večeri u gradu Boleta. Rekao sam mu da odlazim u Francusku, bio je van sebe. Molio me da sačekam da i on sakupi novac pa da idemo zajedno. Nisam ga odbio, ali sam mu rekao da ako ne sakupi novac do određenog dana ja odlazim.

Bole je počeo vrtoglavom brzinom da sakuplja novac. Kada je uspeo da sakupi dovoljno novca za put, rekao sam mu da idem u Beograd da kupim devize i da mogu, ako želi, da kupim i njemu. Rekao sam mu da mi da novac i da ću se sutradan vratiti. Dao mi je milion i dvesta hiljada dinara ubeđen da će sve biti u redu.

Međutim, ja sam sutradan leteo prema Francuskoj. Nikome nisam verovao. Bole mi je bio nesiguran i nisam želeo da išta rizikujem. Odlučio sam da idem sam. Bio je novembar mesec 1984. Leteo sam Beograd – Zagreb – Milano – Marsej. Bio je čarter let.

III. LEGIJA STRANACA

Francuska 1984.

Pre nego što počnem da govorim o mom odlasku i boravku u Legiji, želim da napomenem ovo: izneću samo neke događaje. Bilo ih je mnogo više, manje ili više zanimljivih i važnih. Bilo je i takvih o kojima ne želim da pišem. Ne bih želeo da se bilo ko optereti čitajući moje doživljaje takve vrste. Samo hoću ponovo da naglasim – doživio sam svašta, a takvih doživljaja je bilo dovoljno.

Bila je noć kada sam stigao u Marsej. Nikakvih problema nisam imao na putu, osim što me je carinik kontrolisao na milanskom aerodromu. Duvao je jak vetar. Ja sam tražio gde da promenim dolare koje sam imao, u franke. Posle dužeg vremena sam odustao i odlučio da to učinim u gradu. Imao sam nešto franaka, a to je bilo dovoljno za autobusku kartu do grada.

Kada sam stigao u grad, uleteo sam u prvi hotel na koji sam naišao. Jedan stariji čovek je radio na recepciji i obratio mi se na francuskom jeziku koji ja nisam znao. Znao sam jedino da kažem hvala i dobar dan, ništa više. Izvadio sam papir na kojem mi je D. napisala nekoliko reči, odnosno ono što sam želeo, a to je bilo: "Molim jednokrevetnu sobu sa tušem i koliko košta". Stari je pročitao, nasmešio se i na papiru napisao cenu. Naravno, pristao sam. Otišao sam u sobu i odmah se izvalio u krevet. Soba je bila vrlo lepo uređena. Malo kasnije sam se istuširao i legao da spavam.

Ujutro me probudila buka koja je dopirala sa ulice. Ležao sam u krevetu. Bio sam zadovoljan. Voleo bih da mogu da opišem taj osećaj.

To je kao kad se ispuni željno očekivani davnašnji životni san, pa čovek prosto ne može da veruje. Ustao sam, izašao na balkon i posmatrao ulicu. Nisam mogao da verujem da se nalazim u Francuskoj. Tako dugo sam maštao o ovom trenutku. Toliko dugo sam ga čekao. Stajao sam na balkonu. Gledao sam kako život normalno teče. Sada kad razmišljam o tome znam da je sve, u stvari, bilo obično, ali tada, ja sam uživao gledajući tu svakodnevnu sliku bilo kog grada na svetu. Sve je izgledalo drugačije – lepše, neobično, izuzetno. Na brzinu sam se obukao i sredio i sjurio dole na doručak.

Posle doručka krenuo sam u grad. Išao sam nekim uličicama i onda najednom izašao na jedan veliki bulevar. Bio sam zapanjen. Nikada do tada tako nešto nisam video. Ulica je bila prepuna ljudi, automobila, raznih prodavnica, restorana, kioska. Šarenila se od bezbroj reklama. Mislio sam da ću poleteti jer je bilo fantastično. Pošto je doručak bio oskudan, potražio sam kiosk sa hamburgerima ili nečim sličnim. Dok sam jeo hamburger, razmišljao sam o tome kako da nađem kasarnu Legije stranaca.

Posmatrao sam ljude oko sebe i tražio povoljnu facu koju bih pitao za adresu. I tako, na jednom semaforu, u susret mi je dolazila jedna devojka. Obratio sam joj se na engleskom koji sam užasno loše govorio, ali mogao sam se sporazumeti oko osnovnih stvari. Pošto me nije u potpunosti razumela predložio sam joj da sednemo u mlečni restoran koji se nalazio naspram nas. Pristala je. Seli smo i ja sam počeo da joj objašnjavam šta tražim. Kada je shvatila primetio sam grč na njenom licu. Odgovorila je da ne zna ali da se može raspitati i predložila da se uveče ponovo vidimo. Tek tada bi mogla da mi donese adresu, jer sada je žurila na fakultet. Iz razgovora sam saznao da studira medicinu. Pristao sam i tako smo se razišli. Ja sam ponovo tražio jeftin hotel u kom bih mogao da prenoćim. Pronašao sam neku "rupu" od hotela za nešto malo para.

Uveče sam u dogovoreno vreme otišao na dogovoreno mesto. Pošto

sam sve vreme bio napet, nervozan i pun sumnji, stao sam malo dalje od mesta sastanka. Računao sam: ako bi toj ženskoj palo na pamet da mi namesti neku trku, bolje da ja nju prvi vidim nego ona mene. I stanem tako preko puta tog restorana gde smo se dogovorili da se nađemo, kad, posle par minuta lupi me neko po ramenu. Samo što nisam umro od straha. Ona se nasmejala i pružila mi jedan papirić na kome je pisala adresa Legije Stranaca. Zahvalio sam joj i krenuo.

Osećao sam napetost u stomaku. Rojevi misli su počeli da naviru u glavu dok sam išao da nađem kasarnu. Razmišljao sam čas o tome šta će biti kada se prijavim, a čas o tome šta sada rade svi oni moji drugari; većina njih nije znala gde sam otišao. Razmišljao sam o sestrama. o D. – čitavi filmovi su mi proletali kroz glavu.

Posle dugog hodanja našao sam se pred zgradom Legije stranaca u Marseju. Stajao sam ispred velike, zelene, gvozdene kapije iznad koje je stajao natpis "Legija stranaca". Odmah pored kapije nalazio se jedan pano sa fotografijama na kojima su prikazani vojnici na obuci. Činilo mi se da sanjam.

Za Legiju stranaca sam čuo sve najgore. Imao sam priliku da o tome čitam u štampi, a pročitao sam i neku knjigu. Legija je za mene bila bauk. Sve te priče koje sam slušao o njoj stvorile su u meni takvo mišljenje, da kada odem u nju više nikada neću moći da se vratim. Jednostavno, mislio sam daje odlazak tamo isto što i potpisivanje smrtne presude samome sebi. Petnaestak minuta sam gledao čas u pano sa fotografijama, čas u kapiju. Onda sam odlučio da se vratim u hotel i sutradan prijavim u kasarnu.

Iste večeri sam izašao u grad da malo prošetam i uz put kupim nešto za jelo. Grad je bio pun homoseksualaca i prostitutki. Nisam se dugo zadržavao na ulici. Ubrzo sam se vratio u hotel, večerao i legao da spavam.

Ustao sam rano, i pošto sam se istuširao i obrijao, spakovao sam stvari i krenuo u kasarnu. Dan je bio prijatan. Deca koja su verovatno išla u školu, smejala su se i nešto pokazivala prstom na mene. Prošao sam pored njih i nasmejao se.

Kada sam stigao pred zgradu, ponovo sam pogledao pano sa fotografijama, natpis iznad kapije i onda zazvonio. Zvonce je stajalo iznad ulaznih vrata. Iz jedne male portirnice izašao je vojnik. Na sebi je imao zelenu uniformu i beretku. Pozvao me je unutra i klimnuo glavom kao da želi da me pita: "Šta hoćeš?". Kratko sam na engleskom odgovorio da želim u Legiju stranaca. Ponovo je klimnuo glavom u znak odobravanja i rekao mi da ga sledim. Krenuli smo prema jednoj zgradi u dvorištu. Kada smo stigli do ulaza zgrade rekao mi je da sačekam i ušao unutra. Posle par minuta, vojnik se vratio sa jednim starim oficirom. Nešto su razgovarali na francuskom a onda mi se taj stari obratio i rukom pokazao da uđem.

Ušli smo u sobu u kojoj se nalazio samo jedan sto sa puno časopisa na sredini i dve klupe ili stolice, ne sećam se tačno. On je iz one hrpe izvukao nekakav katalog i pitao me odakle sam. Rekao sam mu da sam Jugosloven i on je odmah okrenuo stranicu tog kataloga i prstom mi pokazao jedan tekst koji je bio ispisan na našem jeziku. Primetio sam da iznad toga teksta postoji više tekstova istog značenja, samo na različitim jezicima. Počeo sam da čitam. U tekstu su bile ispisane informacije o tome šta je Legija stranaca. Kada sam završio, ostavio sam novinu na gomilu i uzeo neki ilustrovani časopis, takođe o Legiji stranaca. Vrata te sobe bila su otvorena tako da me je iz susedne kancelarije posmatrao jedan oficir tridesetih godina, otprilike. Pitao me je da li je sve O.K., rekao sam: "Da."

Onda me pozvao u svoju kancelariju i rekao: "Izvadi iz torbe sve što imaš!" Izvadio sam, i to jednu po jednu stvar dok je on sve zapisivao na jednom papiru. Onda me pitao da li sam negde tetoviran. Rekao sam mu gde i pokazao šta imam tetovirano. Pitao me da li imam nekakav

ožiljak. Imao sam jedino na šakama od tuča.

Sve je zapisivao. Onda me je upitao za novac – koliko ga imam i da ga izvadim na sto. Kada je završio zapisivanje, izvadio je drugi papir, stavio ga pred mene i rekao da napišem svoje ime, ime roditelja i da ispod toga napišem zbog čega sam došao. Počeo je da me ispituje, ali pošto nismo mogli da se razumemo pozvao je nekog Poljaka, jer sam mu rekao da dobro govorim ruski a i taj Poljak je govorio. Ispitivao me da li sam u sukobu sa zakonom i ponovo pitao zašto sam došao.

Posle tog kratkog saslušavanja, ponovo se pojavio onaj stari koji me prvi dočekao. Poveo me je u jedan mali magacin pun starih zelenih trenerki i polovnih patika. Tu mi je dao sve potrebne stvari, a potom me poveo u susednu prostoriju koja je bila u sklopu magacina. U njoj se nalazilo oko dvadesetak ljudi i svi su bili u trenerkama. Bilo ih je iz celog sveta. Bio sam zapanjen. Tek tada sam shvatio da ja nisam bio jedini koji se prijavio. Stari me poslao da se istuširam pre nego obučem trenerku. Pokušao sam da mu objasnim da sam se jutros već tuširao, ali još nisam ni završio a on se izderao na mene.

Nekoliko minuta kasnije, upoznao sam jednog Engleza koji se zvao Endi. Počeli smo da razgovaramo o svemu i svačemu, malo engleski, malo rukama, jer sam jako loše govorio engleski. Tu su nam kasnije doneli ručak. Dva sata posle toga, potpisivali smo neke formulare. Zatim su nas postrojili u kolonu i povelu u jednu drugu kasarnu koja se nalazila oko 500m dalje od one u kojoj smo se mi nalazili. Iz razgovora sa Endijem i ostalim momcima, saznao sam da nas vode na pregled. Zatim je trebalo da nas prebace u Tulon. Tamo je postojao veliki regrutni centar, odnosno velika kasarna Legije stranaca.

Posle pregleda su nas zaista po grupama potrpali u kombije i povezli u Tulon. Brzo smo stigli. Momak je vozio ludački, tako da smo se izudarali svi koji smo sedeli pozadi. Kada smo stigli u kasarnu bilo je večer. Dočekali su nas jedan vojnik i oficir, pa su nas zajedno sa

šoferom odveli u magacin. Tamo su nas naterali da ponovo skinemo trenerke jer su nam tu davali druge, a one prethodne je šofer vraćao nazad.

Dok smo tu stajali, onako u gaćama, čekajući da dobijemo druge trenerke i patike, jedan oficir se šetao pored nas i nevezano ispitivao ko iz koje zemlje dolazi. Na njegovo pitanje sam odgovorio da sam Jugosloven. Pogledao je u mene, pa onda iza mene i rekao: "Dva Jugoslovena!" Ja sam se skamenio. Polako sam počeo da se okrećem kako bih video ko je to još iz Juge, kad ono – dečko gleda u mene. Ni on nije bio ništa manje iznenađen kad je video mene. Ne mogu opisati koliko sam tog trenutka bio srećan. Zamisli, od toliko ljudi se ipak našao još jedan Jugosloven. Posle kratkog upoznavanja i razgovora saznao sam da je momak iz Kruševca i to da ovde ima još Jugoslovena.

Pola sata kasnije bio sam ćelav, sve su nas ošišali, a onda povelu na večeru. Dok smo stajali u stroju upoznao sam ostale Jugoslovene. Svi su bili dosta stariji od mene. Dvojica su bili iz Zagreba a jedan iz Splita. Jedan od one dvojice iz Zagreba zvao se Slobodan i sa njim sam kasnije često provodio slobodno vreme.

Sećam se kako smo se sprijateljili. Bili smo na večeri i on je sedeo naspram mene. Posmatrao me je. Verovatno je video moju nezadovoljnu facu. Samo se nasmejavao i rekao: "E, stari moj, nema ovde igranja. Gotovo je sa foliranjem." Počeo sam da se smejem jer mi je to što je rekao bilo drago. Video sam da me razume.

U toku te noći su nas četiri puta podizali na prozivku jer jednog momka nije bilo na spisku. Kada su po četvrti put prozivali, momak se pojavio. Oficir ga je pozvao ispred stroja. Dok mu je ovaj prilazio oficir se derao na njega, a kada mu je prišao, udario ga je šakom u glavu i nogom u leđa. Sutradan momka više nije bilo među nama.

Sve više sam se družio sa Slobodanom. On mi se otvarao, pričao je o tome šta je radio ranije. Rekao je da se bavio krađom i da je bio dve godine na robiji, da je u Legiju došao sasvim slučajno jer je ostao bez para. Često me je nagovarao da napustimo Legiju i krenemo u Švajcarsku, da tamo probamo sa krađom. Odbijao sam ga.

Preko dana bi nas grupisali. Jedna grupa bi išla ili na lekarski pregled ili da radi u kuhinji, štampariji, vešernici i drugde ili na testiranje. Ponekad smo gledali dokumentarne filmove o Legiji; o obuci, o tome gde Legija ima svoje baze itd.

Jednoga dana su nas u grupu odveli na razgovor kod nekog oficira. Bio je tu i prevodilac i ispitivali su me detaljno o svemu. Radili smo kao konji sve što su nam naređivali.

Jednoga jutra su me pozvali u grupu koja je išla u policiju. Tamo smo bili fotografisani i uzeti su nam otisci. Kasnije smo ponovo išli na razgovor. Sat posle toga shvatio sam da tu grupu otpuštaju jer nešto nije bilo u redu. Pozvali su me da uđem u kancelariju ispred koje smo čekali. Na stolu ispred oficira koji mi se obraćao stajala su moja dokumenta. Jedino što sam shvatio od onoga što mi je govorio bilo je to da se mogu, ako to budem želeo, vratiti za 6 meseci. Osećao sam neko rasterećenje u sebi, a u isto vreme i zbunjenost. Nisam znao šta se dogodilo.

Tri sata kasnije, našao sam se na marsejskoj železničkoj stanici. Od nekih momaka iz grupe sam čuo da se ne smemo zadržavati u Marseju, ne znam iz kojih razloga. Kupovao sam autobusku kartu do aerodroma. Nisam imao pojma kada mi leti avion. Bio sam iznenađen kada sam saznao da mi avion poleće već za sat i po. Kada sam onako ćelav ušao u avion, pola putnika se okrenulo za mnom.

Brzo smo stigli u Beograd. Bio je decembar mesec, užasno hladno. Onako ćelav po toj zimi još više sam skretao pažnju ljudi oko sebe.

Kupio sam kapu u gradu, a onda pošao na autobusku stanicu, pa za Novi Sad.

Kada sam stigao u Novi Sad bila je noć i još hladnije.

Prvo sam otišao do D. Otkako sam otišao nisam joj pisao, niti sam se javljao, osim jednom razglednicom. Dok sam išao prema njenoj kući razmišljao sam šta da joj kažem. Bio sam srećan kada sam je video. Na brzinu smo se dogovorili kada da se ponovo vidimo i ja sam otišao kući. Uz put sam svratio do kafića i video se sa Lekom. Kratko smo popričali jer je on bio pijan i nije vredelo nešto ozbiljno pričati.

U kuću sam ušao kroz prozor, jer sam pred put u Francusku ključ i stan ostavio Džeku.

Sutradan sam nastavio da živim kao da se ništa nije dogodilo. Nekako sam uspeo da se vratim na stari posao u bolnici u kojoj sam pre bio i u kojoj su me svi poznavali. U to vreme sam retko izlazio u grad i retko se vidao sa drugarima. Bole se brzo odljutio zbog novca koji sam mu uzeo. Tako se i cela frka oko svega toga stišala vrlo brzo. Međutim, bilo je to samo zatišje pred buru.

U bolnici se zaposlio Dragan koga smo zvali Fiki. Fiki je vrlo teško živeo. Bio je narkoman, ulični kavgadžija i sve najgore što se može zamisliti. U jednoj tuči je dobio nož u stomak tako da je jedva ostao živ. Počeo je da se interesuje za Legiju i sa Boletom se dogovarao da odu tamo. Naravno, uz put su obojica i meni predlagali isto. U prvo vreme sam odbijao, ali sam na kraju pristao i dogovor je pao da sakupljamo novac. Ja sam preko jednog prijatelja nabavljao narkotik koji sam prodavao. Sakupljali smo novac i od plate. D. sam postepeno počeo govoriti da ponovo želim da idem u Francusku, ali da će ovoga puta ona sigurno doći za mnom.

Nešto malo pred put, mislim da je to bilo posle prvomajskih praznika,

došao sam na posao i u krugu bolnice sreo Leginog brata. Bio je zabrinut i nervozan. Upitao sam ga šta se dogodilo. Objasnio mi je da je prethodne noći Leka nastradao, da mu je srce povređeno. Brzo sam odjurio u bolnicu da se raspitam. Leka je još uvek bio u operacionoj sali. Sat kasnije, Bole i ja smo ga iz operacione sale prebacili na reanimaciju. Bio je u teškom stanju, doktori su se borili za njegov život.

Sat kasnije Leka je umro. Bio sam šokiran. On je bio jedan od retkih ljudi sa kojima sam zaista voleo da se družim. Bio je pravi drugar. Istina, u poslednje vreme smo bili nešto malo posvađani, ali to nije bilo ništa ozbiljno. Posmatrao sam ga dok je beživotno ležao na krevetu. Oči su mu bile otvorene i prazno zurile u plafon. Leka je mrtav.

Stanje između D. i mene je bilo sve gore. Čini mi se da nije bilo dana da se nismo posvađali. Tako je bilo skoro do mog drugog odlaska u Francusku.

Francuska 1985.

Putovali smo nekim razdrndanim autobusom. Kada smo stigli u Grenobl bili smo "rastureni" od putovanja. Otišli smo u hotel koji nam je pokazao jedan Jugo–Francuz. Raskomotili smo se i uveče izašli u grad. Sećam se da smo otišli u jednu piceriju i tamo se napili. Posle smo onako pijani urlali gradom, razgledali izloge i šalili se.

Sutradan smo se dogovorili da prvo idemo u Nicu kod Boletove devojke, ali Bole nije imao tačan broj njenog telefona. Zato smo odustali od puta za Nicu i umesto toga odlučili se za Marsej. Kupili smo karte za voz i uskoro bili na putu za Marsej.

Stigli smo dosta brzo. Obilazili smo mesta na kojima sam ja već bio. Bilo mi je zanimljivo da ponovo prolazim istim ulicama kojima sam

hodaao pre 6 meseci, da razgledam iste izloge i gledam iste restorane. Seli smo u jedan kafe–bar i tu ispisali razglednice koje smo kupili. Pošto smo ih ubacili u poštanski sandučić dogovarali smo se gde ćemo ići. Dvourumili smo se da li da odmah odemo u Legiju ili da prvo potrošimo novac koji smo imali. Posle dužeg dogovaranja odlučili smo se za Legiju.

Dok smo išli prema meni već poznatom mestu, videli smo jednog starog klošara koji je spavao ispod nadvožnjaka. Počeli smo da mu vičemo dok nije ustao, onda smo počeli da mu bacamo novac. Šta li je stari mislio tada?! Odjednom se pojavljuju tri ludaka koji mu bacaju novac u lice. Kada smo to završili, nastavili smo prema kasarni.

Bila je nedelja. Zazvonili smo na kapiji i posle par minuta pojavio se Poljak koji je sa mnom razgovarao ruski prošlog puta. Pustio nas je unutra, zapisao imena i poveo na ručak. Posle smo prali sudove. Uveče nas je smestio u jednu veliku sobu sa fino nameštenim krevetima. U toku noći su dolazili novi ljudi, tako da nas je ujutro bila već mala grupa.

Dalje se sve na isti način odvijalo kao i prvi put. Stigli smo u kasarnu u Tulu, obukli su nas u druge trenerke i ošišali do glave. Ludački sam se smejaao kada sam video Fikija i Boleta ćelave. Zatim smo bili raspoređeni po sobama. Bole i ja smo bili u istoj sobi, Fiki je bio odvojen. Iste večeri smo sva trojica upoznali Gorana Dragutinovića, momka iz Petrovaradina. Sa njim sam kasnije radio u kuhinji i tamo smo se dogovarali da odemo u Nicu i probamo sa krađom.

Fikija su odmah posle dva dana poslali kući. Ostali smo Bole i ja. Goran je bio u drugoj sobi, gde je boravio već nedelju dana.

Kada je Fiki otišao osećao sam se užasno. Bio sam razočaran i utučen. Iako smo Bole i ja bili zajedno u sobi, ja sam se povukao u sebe. Počela je da me razdire kriza. Kada bih uveče legao u krevet

dugo sam razmišljao o tome da li je ovo vredno svih muka kroz koje sam prošao i kroz koje prolazim. Mislio sam na D., na svoju sudbinu, na majku... Da li mogu i pomisliti gde sam sada? Da li bi to nešto vredelo!? Ponovo je tu bio prisutan onaj moj stari znanac – praznina ispunjena samoćom i bolom. Ona me nikada nije napuštala. Možda bih uspeo da zaboravim na nju, možda bih i uspeo da je ugušim, da potpuno nestane u meni, ali kada bih ostao sam ona se pojavljivala i uvek iznova podsećala me na svaki trenutak patnje i samoće. 1 sada, kada sam se našao na cilju na koji sam želeo da stignem, opet se pojavila tako snažno. Nisam znao šta ju je zaista podstaklo. Fikijev odlazak možda, ali već sutradan sam zaboravio na to. Samo na trenutke bih se setio.

Razmišljao sam o Bogu... Da li stvarno postoji i da li sada vidi moj bol. Ako vidi, zašto mi ne pomogne... Nisam bio svestan da je On bio uzrok moje krize. Nisam ni pomislio na to da je tada snažno kucao na moja vrata. Nisam slutio da vidi i čuje svaki moj krik u srcu, i da svaki put kada to potisnem iz svojih misli On kaže: "Oče, oprosti mu jer ne zna šta čini."

Ujutru, kada sam ustajao, ni sa kim nisam razgovarao. Razmišljao sam o odlasku, o povratku kući. Bole je to naslutio i svake večeri me ubeđivao da će sve biti dobro kada odemo na obuku i da se strpim, ali to nije vredelo. Sa Goranom sam se već dogovorio da zajedno odemo "napolje". Nisam ni slutio da je to bio moj poslednji razgovor sa Goranom. Par godina posle toga saznao sam da je streljan. Bio je uhvaćen u nekom švercu oružja. Legija ga je osudila na smrt.

Jedne večeri sam rekao Boletu da idem s namerom da kažem dežurnom oficiru da ne želim da ostanem u Legiji. Bole me odvrćao ubeđivanjem. Govorio je o novcu koji možemo da zaradimo za bolji život. Rekao je da je ovo šansa i da idemo na sve ili ništa, pa neka izdržim još malo jer će na obuci biti drugačije. Ali, ja sam već odlučio. Nešto me snažno teralo. Kao da je iza sve te boli počela da se rada

neka nova nada u bolju budućnost i bez Legije stranaca, kao da je nastao neki novi cilj koji još nisam mogao videti. Bole je video da više ne vredi da me ubeđuje. Ipak je pokušao još jednom. Rekao je neka ja idem a on će ostati. Hladno sam odgovorio: "Dobro." Nije mogao da izdrži i krenuo je sa mnom da se prijavi za odlazak. Kada smo to obavili bilo mi je lakše.

Ali, prođe jedan dan, pa drugi dan, a ono ništa. Niko ni da nas pozove na razgovor povodom našeg prijavljivanja zbog napuštanja Legije. I taman kada smo se Bole i ja pomirili sa tim da više nema izlaska prozvali su mene. Jedan oficir me poveo u susednu zgradu. Ušao sam u kancelariju u kojoj su bila dva oficira. Jedan je govorio srpskohrvatski. Pitali su me zbog čega želim da odem. Odgovorio sam nešto nesigurno i spetljano, uglavnom isto što i one noći dežurnom oficiru. Nešto su pričali međusobno na francuskom a onda se ponovo obratili meni. Taj po činu viši oficir rekao mi je da smo Bole i ja primljeni u Legiju i pitao da li želim da ostanem. Odgovorio sam kratko: "Ne!" Pitali su me da li Bole želi da oстане. Rekao sam da ne znam. Izveli su me napolje.

Ceo dan smo čekali da nas puste. Prethodno smo išli da razdužimo radnu uniformu koju smo dobili. Obukao sam svoju majicu i farmerke koje su bile strašno izgužvane. Strpali su nas u kombi i odvezli do železničke stanice. Da smo samo još nekoliko dana ostali u tom regrutnom centru, verovatno nikada ne bih ovo pisao! Da smo otišli na obuku, više ne bismo imali šanse da na ovaj ili onaj način napustimo Legiju.

Kada su nas jednim mini-busom dovezli do železničke stanice i "iskrcali", Bole i ja smo se dogovarali šta da uradimo. Nismo znali da li da u Grenobl putujemo vozom ili auto-stopom. Imali smo nešto malo novca, ali ja to nisam želeo da trošim. Želeo sam da, ako uspemo da dođemo do Grenobla, kupim sebi nešto od odeće ili obuće. S druge strane, trebao nam je novac i za hranu. Tako smo odlučili da krenemo

auto-stopom.

Bio sam tada neopisivo srećan, iako sam znao da mi je još jedna nada i plan za ostvarivanje zadovoljnog i bogatog života propao, ipak sam pevao i u srcu imao radost. Psovao sam Legiju i vikao: "Sloboda! Sloboda!" Psovao sam novac, disciplinu i sve što me je do tada nerviralo. Bole je zajedno sa mnom delio tu radost. I on je vikao i smeja se mojim "provalama" na račun Legije.

Posle sat vremena, jedan čovek se zaustavio i povezao nas do Marseja. Bio je sam u autu. Trebalo je da prepešačimo pola Marseja kako bismo ponovo izašli na auto-put i nastavili sa stopiranjem koje nam je tako loše išlo. Niko nije hteo da stane, jer smo grozno izgledali. Bili smo ćelavi i već iscrpljeni od pešačenja. Posle dugih sati pešačenja stao nam je jedan čovek u nekom "Spačeku" koji je bio u fazi raspadanja ali, za nas je to bio "Rols-rojs". Pala je noć, i da stvar bude još gora, nismo imali pojma gde se nalazimo.

I tako, dok smo išli, došli smo do jedne ogromne robne kuće koja je bila odmah pored auto-puta. Ispred nje se nalazila gomila šatora svih veličina za prodaju. I dok je Bole stopirao, ja sam odlučio da se spustim do šatora i proverim da li nekoga ima u blizini. Mislio sam, ako nikoga ne bi bilo da prespavamo u jednom od tih šatora. Lagano sam se približio jednom od šatora i taman kada sam hteo da uđem, primetio sam da nekoga ima unutra. Stao sam kao ukopan. Bila je to ogromna džukela, monsturno a ne pas. Polako sam počeo da se udaljavam, i posle par metara sve brže sam počeo da hodam prema Boletu koji je od mene bio udaljen oko 150m. Nije prošlo ni dva minuta, kada su se upalila svetla u robnoj kući i iz nje su izašla dva tipa. Jedan je držao u rukama pušku i vikao nešto na francuskom, siguran sam da nas nije pozdravljao. Bole i ja smo se posle kraćeg dogovora "pokupili" odatle, jer tip sa puškom ni malo nije izgledao prijateljski.

Noć se potpuno spustila. Hodali smo ćutke, puni neizvesnosti. U daljini,

iza nas, pojavio se automobil posle dugo vremena. Rekao sam Boletu da stopira, ja sam se okrenuo na drugu stranu i tiho rekao: "Bože, samo nam ti možeš sada pomoći. Molim te, pomози!" Pošto je auto prošao pored nas, zaustavio se posle desetak metara. Čudo! Trčali smo kao mala deca prema automobilu i ja sam zahvaljivao Bogu za uslišenu molitvu. Ušli smo na zadnja

vrata i seli. Auto je vozio neki crnac, a pored njega je sedela jedna bela devojka. Slušali smo rok–džez muziku i pušili neku travu. Jedino što nam je rekao za sve to vreme je da ide do jednog sela i pitao nas ko smo.

Kada smo stigli u selo koje se zvalo Sistero pokušali smo da nađemo sobu u nekom od hotela kojih je tu bilo previše. Ali – uzalud, sve je bilo zauzeto. Ja sam bio van sebe, došlo mi je da legnem nasred ulice i da spavam. Bole je predložio da krenemo dalje jer u jednom od hotela portir nam je rekao da postoji još jedan hotel van sela i da pokušamo tamo da se smestimo.

Tek što smo izašli iz tog sela, evo ti policije. I po starom običaju, samo što je sada bilo na francuskom jeziku: "Dobro večе, momci!" Shvatili su da smo stranci, što i nije bilo posebno teško, jer kada smo onako ćelavi počeli da lupamo nešto između engleskog, francuskog i našeg jezika bilo je dovoljno. Zatražili su nam pasoše i pošto su pogledali vratili su nam ih, za divno čudo. Objasnili su da je stopiranje zabranjeno i rekli nam gde se hotel nalazi.

Sutradan smo nastavili putovanje, naravno pešice. Posle dugog pešačenja, u jednom selu smo odlučili da do Grenobla nastavimo vozom. Posle dugog čеkanja, "uleteli" smo u voz sa namerom da se prošvercujemo. Međutim, samo što smo seli, došao je do nas "kondor". Tražio je kartu, a mi se pravimo ovce, gledamo u njega i mrmljamo da ne razumemo. Ali, posle minut–dva, zaista smo ispali ovce – platili smo dve karte i to "debelo".

Posle podne smo stigli u Grenobl. Za ostatak novca smo kupili nešto za jelo i krenuli kroz grad kako bismo pronašli neki klub i nekog "Jugosa" za "gajbu" u kojoj bismo prenoćili. Nismo našli klub ali smo našli "Jugosa", i to kao od "brega odvaljenog" Crnogorca. Zvao se Đorđe, radio je kao izbacivač u jednoj privatnoj diskoteci. Tu prvu noć smo proveli u diskoteci gde smo skoro pola noći prespavali, Bole za šankom a ja na klupi pored samog zvučnika. Ja sam u toku večeri "folirao" neke Francuze. Pričao sam kako sam upravo stigao iz Čada. Pokazivao sam im svoju autobusu kartu kao da mi je to legitimacija. Bole se smejaao dok sam ja glumio napaćenog ratnog veterana.

Pred zoru smo, sa Dordžem i gazdinim sinom, krenuli nazad u grad, jer se diskoteka nalazila u brdima udaljena od grada oko 80 km. Đorđe nas je smestio u svoj stan koji je bio u dosta lošem stanju, a onda je sa gazdinim sinom otišao s namerom da se provede.

Kod Đorđa smo ostali četiri dana. Za to vreme sam jedino ja izlazio iz stana i to samo da bih kupio nešto za jelo i brzo bih se vraćao. Bole uopšte nije želeo da izlazi, ne znam zašto. Novac smo uzimali iz Đorđetovog "šteka" koji smo pronašli vrio brzo posle dolaska u stan. Đorđe to, naravno, nije znao. Bio je zaista dobar čovek, imao je oko četrdeset godina, neoženjen. Za ta četiri dana koliko smo bili kod njega, retko je dolazio kući i tada bi bio izuzetno pažljiv prema nama.

Kada smo upali u bus za Jugu nastao je tajac zbog našeg izgleda. Bole je uz to još bio i nervozan. Posle svih trzavica koje smo imali, samo je sebao očima oko sebe. Naš dolazak je bio dovoljan da za kratko vreme pokvari dobro raspoloženje u busu. Za put smo imali samo kutiju dvopeka i litar mleka. I dok su drugi jeli kvalitetnu i ukusnu hranu, mi smo morali da se zadovoljimo onim što smo imali.

U Beograd smo stigli bez dinara. Međutim, već u busu smo se snašli. Bole je ubedio nekog tipa da mu plati kartu do Novog Sada, a i ja sam

isto ubedio neku ženu.

Kući sam stigao gladan i žedan, potpuno prazan posle svega što sam doživeo u Francuskoj. Želeo sam samo da vidim D. i odmah sam odjurio do njene kuće. Nisam je našao tamo. Vratio sam se kući i u sebi sam počeo da besnim. Pozvao sam telefonom njenu drugaricu, i posle niza pokušaja uspeo da razgovaram sa D. Situacija je bila neprijatna. S moje strane, taj poziv je bio vrlo drzak. Pošto sam je slagao i otišao u Francusku, sada je zovem kao da se ništa nije dogodilo. Vrlo hladno nije odgovorila da više ne želi da me viđa. Bio je to neočekivani udarac. Po trudio sam se da mirno odgovorim da nema veze to što ne želi da se viđa sa mnom, želeo sam samo da se malo ispričamo. Odgovorila je da će doći, mada sam znao da neće. Čekao sam je, iako sam znao da je sve već puklo među nama.

D. i ja smo se zaista voleli. Međutim, ja sam imao svoj svet, kao što sam već rekao, svoju "kuću" u sebi koju sam gradio godinama i u nju sam puštao onoga koga sam ja hteo. D. sam izgleda tada i previše pustio da uđe, i to je u meni izazvalo nekakav glupi strah da to nije dobro. Želeo sam da odem svojim putem, ne razmišljajući o posledicama. Možda je i ona na neki način bila neiskrena prema meni. U svakom slučaju, i posle raskida još dugo vremena je trebalo da se konačno razidemo. Bio sam ljut na sebe što sam dozvolio da se toliko vežem za nju.

Polako sam počeo da ponovo živim. Opet sam se zaposlio i počeo da planiram kako da odem iz Juge. Ovoga puta sam se odlučio za Ameriku. Postojala je mogućnost da za vrlo malo para otputujem brodom. O tome sam sve više razmišljao i polako pravio plan kako bih došao do novca. Retko sam izlazio u grad. Slobodno vreme sam provodio na treninzima i kod kuće.

I tako, dok sam jednog dana ležao kod kuće, posle dužeg razmišljanja, počeo sam da govorim otprilike ovako: "Bože, ako postojiš i ako si me

ti stvorio, zašto moram ovako da živim. Ako postojiš, ti vidiš šta mi se događalo u životu. Ali zašto? Zašto si me stvorio ako moram ovako da živim? Ili ću nekoga ubiti, ili će mene neko ubiti, ali ovako više ne ide!" Kada sam to rekao počeo sam u sebi da se smijem i psovao sam. Pomislio sam a i glasno rekao: "E, moj Aco, fantaziraš. Bogu se moliš, ej čoveče!" Ustao sam sa kreveta i odvukao se do grada.

IV. OBRAĆENJE

Ne znam koliko dugo je vremena prošlo od te moje, da kažem "molitve", vraćao sam se sa posla kada sam sreo Mišu i još neke momke u centru grada. Mišu nisam video osam meseci i za to vreme sam čuo da se povukao i krenuo u crkvu. Kako su to neki govorili, počeo je da "fura fazon" bogomoljca.

Bilo mi je drago da ga vidim. Pošto smo se pozdravili pozvao sam ga na piće u jedan kafić. Dok smo sedeli i pili neke sokove, ukratko sam mu ispričao šta mi se sve događalo za tih osam meseci koliko se nismo videli. Na kraju sam ga zamolio da mi nađe nekoga kome bih mogao da prodam drogu. Odgovorio je da se time više ne bavi jer je postao hrišćanin, da ga je Isus Hrist oslobodio svega toga /droge, alkohola itd./ i da sada živi jedan sasvim novi život. Sve to što mi je rekao bilo mi je čudno. Ja jesam čuo do sada za Isusa. Nekoliko puta sam sa društvom odlazio u jednu protestantsku crkvu, ali ne toliko zbog Boga koliko zbog toga što smo mogli da se tamo ogrejemo. Jedan momak iz društva je imao baku koja je redovno dolazila u tu crkvu i svaki put kada bi on tu došao tražio je od nje novac i ona mu je uvek davala. Međutim, za mene to nikada nije toliko značilo, da se ja mogu ili moram promeniti ako verujem u Boga. Za mene je bilo neshvatljivo da se odrekнем svih onih stvari koje su me zadovoljavale i činile srećnim, a da živim jedan drugi život zato što me tome uči nekakav Bog koga ne vidim i koga ne mogu opipati.

Počeli smo da razgovaramo o Bogu. Ispitivao sam ga o svemu. Pitao sam gde je bio Bog kada sam ja gladovao i žedneo, gde je bio kada sam od milicije dobijao batine, gde je bio kada sam čitavog života užasno živio. Jeste da je bilo perioda kada sam imao zaista sve što

jedan mlad čovek poželeći može – novac, devojke, slavu i drugo ipak, neprestano sam težio za drugim stvarima, jer sve ovo me je periodično zadovoljavalo. Jedan period uživao u novcu i onda – ništa! Jednostavno, vidim da postoji nekakav duhovni vakum koji usisava to zadovoljstvo. Onda opet tražim nešto drugo. Kada uspem da pronađem nešto novo dešava se isto kao i sa prethodnim zadovoljstvom – posle izvesnog vremena postane nevažno. Ja nisam od onih koji su večito nezadovoljni sa svim oko sebe. Naprotiv, u životu sam naučio da se radujem malim stvarima i da budem zadovoljan onim što imam. Ipak, neprestano sam tražio i težio za nečim što će popuniti tu prazninu u mom srcu. "I gde je taj Bog o kom ti meni govoriš?" – pitao sam Mišu.

Vrlo smireno i lagano je počeo da mi odgovara na moja pitanja. Postavljao sam pitanja, u početku ne toliko zainteresovano, ali vrlo brzo, posle nekoliko Mišinih odgovora, nešto je u meni probudilo snažno interesovanje, koje ja, naravno, nisam želeo da pokažem. Nastavio sam da postavljam pitanja potiskujući taj osećaj interesovanja za njegove odgovore.

Dok sam slušao, posmatrao sam ga i pokušavao da ocenim sa koliko sigurnosti on sam govori o svim tim stvarima koje su meni zvučale pomalo neverovatno. Ali, u isto vreme, sama tema razgovora me izazivala da pažljivije razmišljam o svemu što je Miša govorio. I, malo po malo, potpuno sam se predao razgovoru. Pitao sam: "Kako to da Bog koji je ljubav trpi zlo, ubistva dece, žena, nevinih ljudi /mislio sam na ratove/, zašto jednostavno ne uništi zlo?"

Ako bi Bog to učinio, onda bi krenuo od mene i od tebe, jer mi nanosimo zlo jedan drugome. Zlo je u našim srcima, deo je nas, našeg karaktera. Mi smo svojom voljom odbacili Boga... Bio je to otprilike jedan od Mišinih odgovora. Još dugo je govorio o Isusu Hristu, o mogućnosti da se kroz Njega spase svaki čovek koji to želi, daje On taj koji je promenio njegov život, i da je isto toliko spreman da promeni i

moj život. Isus nije nikakva ideologija, filozofija i slično, On je živa uskrsla osoba, Sin Božji koga svako, ko prizove iskrenog srca može doživeti, jer On je živ!!!

Klik! U jednom trenutku u toku razgovora, setio sam se mnogih detalja iz prošlosti u kojima sam sada prepoznao Boga koji je brinuo za mene, čuvao me onoliko koliko sam mu to ja dozvoljavao. U isto vreme sam imao snažnu sigurnost u istinitost čitave priče o Isusu, ali sam istovremeno bio zbunjen. Kao da se sve odigravalo vrtoglavom brzinom. Tada sam se tako jasno setio mog razgovora sa Bogom od pre mesec dana. To je, rekao bih, bila nekakva molitva u kojoj sam čak i opsovao, ali bilo je vrlo iskreno. Iskreno sam tražio odgovor zašto moram da proživljavam sve ono što proživljavam.

Sećam se samo bede, neprestane borbe, nekakvog traženja nečega što mi je u tom trenutku postalo besmisleno, neprestano postavljanje sebi nekog cilja, za koji veruješ da kada ga postigneš bićeš potpuno zadovoljan, srećan i smiren. Ali, svaki put kada stignem na taj cilj, on me samo neko vreme i ispunjava, gasi tu duhovnu žeđ i prazninu, ali vrlo brzo nestane. Trka se onda ponovo nastavlja; ponovo se rađa ideja za novi cilj. I mada već znam svršetak trke, ipak se sa svim tim zadovoljavam jer za bolje ne znam.

Ali tada, u toj "molitvi", snažno sam doživeo besmislenost čitavog života koji, činilo mi se, nema ni početka ni kraja nego jednostavno tu si gde si. Živiš a da se nikada ni ti, niti bilo ko drugi oko tebe ne pitaju: a zašto živiš? Da bi bio bogat? Slavan? Imao lepu ženu? Dobru porodicu? Dobar posao? I onda još jednostavnije završio svoj nedovršeni život. Namerno kažem nedovršeni, jer on jeste takav. Neprestano težiš za nečim a nikako ne uspevaš da to postigneš. Jer kada sve postigneš, vrlo brzo shvatiš da ti opet nešto nedostaje, i tako do smrti.

Da li je to život? Ako ne znam odakle sam i kuda odlazim posle ovog

života, onda je život jedna surova šala. Osećao sam se kao najveći glupan i pitao da li je to sve i zašto je to tako. Sve sam u tih par minuta rekao Bogu, pozvao sam Ga, da ako zaista postoji i ako sve ovo vidi, ako me je On stvorio, neka me vodi, neka mi pomogne.

I evo sada, u razgovoru sa Mišom, nešto me je snažno podsetilo na tu moju molitvu koju sam izrekao ne tako davno. Kao da mi je nešto govorilo; to je odgovor na tvoja pitanja. U isto vreme taj glas je bio praćen jednom snažnom sigurnošću da je sve to istina. Pokušao sam da potisnem to iz glave, ali sam se istog momenta osetio bedno. Osetio sam da pokušavam da bežim od istine. Pružala mi se mogućnost, rešenje za svoj život koje ću ili prihvatiti ili odbaciti. Izgledalo je kao da će svakog momenta proći voz pored mene, voz koji je sada, u ovom trenutku usporio i samo čeka da ja uđem u njega i krenem na put. Bio je zaista pravi, onaj koji ne iščezava, koji vodi na cilj, koji nikada neće izneveriti. Ali – od mene zavisi da li ću krenuti ili ne.

Iako u tim trenucima nisam razumeo sve što sam čuo i znao, jedno sam bio siguran – ovo je ono pravo, ono što sam čitavog života želeo. Jer ako tako nije, onda je sve u ovom životu laž. Osećao sam da sam pozvan na nešto što mi je u isto vreme bilo tako nepoznato a i tako poznato. Kao da se u meni budilo sećanje koje mi je govorilo daje to onaj život koji treba da živim.

I tada sam odlučio: želim da prihvatim Isusa, želim da mu predam svoj život i da živim onako kako On to želi. Osećao sam da sam učinio nešto veoma važno u svom životu čega još nisam bio potpuno svestan.

Miša i ja smo izašli iz kafića i otišli do njegove kuće. Uz put smo razgovarali o životu sa Isusom. Kada smo došli u kuću, svirao mi je neke crnačke duhovne pesme i istovremeno objašnjavao o čemu pesme govore. Tu smo se i kratko pomolili. Ja sam ponovio skoro iste reči koje sam izrekao kada smo izašli iz kafića: "Isuse, pomози mi da

mogu istrajati na putu za koji se sada odlučujem. Udi u moje srce, u moj život i vodi me. Ne treba mi ništa više, ni večni život, samo da mogu sada već, na zemlji da živim tako kako Ti želiš" Iste večeri sam se ponovo sam molio. Ponovio sam skoro istu molitvu kao i sa Mišom.

Sutradan sam se probudio, sa nekim posebnim osećajem koji je teško opisati. To je nešto što se do današnjega dana nije ugasilo a i neće verujem nikada. Bog je živ i uvek je tu pored mene. Ni minut ne prođe a da On nije pored mene. To je osećaj koji je toliko snažan da nikada ne bledi i ne prolazi. Da sve bude još iznenađujuće za mene, moj karakter je počeo da se menja nezavisno od mojih osećanja. Nije se radilo o nekakvoj snažnoj autosugestiji; ja sam jednostavno počeo da se menjam. Moja reagovanja, u određenim momentima, bila su sasvim drukčija od onih pre nego što sam svoj život predao Isusu. Osećao bih užasnu neprijatnost kada bih prema nekome bio grub ili neiskren, i istovremeno potrebu da molim za oproštaj i želju da budemo prijatelji. Radio sam u to vreme ponovo u bolnici. Sećam se da sam ranije bio osvetoljubiv; ako bi me neko uvredio vratio bih mu stostruko. Ali sada sam se trudio da budem dobar sa svima i pored bilo kakve uvrede. Uvrede sam ili zaboravljao ili sam na njih uzvraćao ljubavlju. Sve mi je to bilo čudno.

Možda bih ipak i mogao to sve da shvatim bez ikakve veze sa Bogom, ali bilo je tu još nešto. Jednom, drugi, treći i tako desetak puta dobijao sam odgovor na molitvu, i to konkretnu; radilo se o nekim materijalnim potrebama. E, to je nezamislivo bez Boga. Jednostavno se molim i dobijem, i to ni blizu onako kako sam ja zamislio da treba da dobijem. Kada se najmanje nadam, bolje rečeno, kada i ne očekujem, ono se dogodi i tako me snažno podseti na moje traženje. Kao da želi da mi kaže da čak i ako sam ja zaboravio, On nije. Nisam morao da sumnjam u Njega, On zna kada je pravi trenutak da pruži ono što mi je potrebno. Potvrda za potvrdom se ponavljala. Znao sam – Bog brine za mene. To je bio tek početak moga hodanja sa Bogom.

Miša me je pozvao u crkvu. Objasnio mi je da zgrada nije kao pravoslavna ili katolička, već jedna velika kuća u kojoj se sakupljaju vernici da sa pesmama i molitvama slave Boga i proučavaju Sveto Pismo. Ušao sam u prostoriju u kojoj je već bilo naroda, ne puno ali ne ni malo. Bio sam skoro ćelav. Seo sam sa Mišom u prvi red. Posmatrao sam pažljivo oko sebe. Na zidu pored klavira stajao je natpis "Ja sam put, istina i život... Isus". Bilo je prijatno i pomalo neobično za mene. Kada je bogoslužjenje počelo, slušao sam molitve koje nisu bile napamet naučene. To je bio govor iz srca, iskren, bez bojazni šta će ko reći ili pomisliti. Ljudi su jednostavno razgovarali sa Isusom. Zatim je bila održana propoved. Vrlo jednostavno i razumljivo. Propovednik je pročitao poglavlje iz Svetog Pisma i onda ga tumačio. Sve vreme sam imao utisak da direktno meni govori. Posle službe sam se upoznao sa nekim ljudima. Bili su vrlo ljubazni. Te noći sam spavao kod Miše.

Kao što sam već rekao ranije, bio je to početak moga hodanja sa Bogom, ali isto tako i početak shvatanja šta znači biti pravi vernik – hrišćanin. Ljudi su mi se smejali, vređali me, smatrali me budalom i to su govorili javno. Neki su mislili i govorili da je to samo neki novi fazon koji pokušavam da "furam". Neki su opet mislili da sam jednostavno pokleknuo u životu i da pokušavam da nađem sebe u religiji. Za njih sam postao kukavica. Pitam se gde su zapravo kukavice. Da li među onima koji veruju ili među onima koji ne veruju u Boga? Gde je veća hrabrost? Tamo gde udarcem za udarac vraćaš, mržnjom na mržnju, ili tamo gde ljubavlju uzvraćaš na mržnju, prijateljstvo i pomirenje nudiš za udarce? Gde je potrebna veća hrabrost?

Već tada sam shvatio da ni u jednom momentu nisam pozvan da činim nešto protiv svoje volje. Bog nije od mene napravio marionetu sa kojom se poigrava kako hoće. Ja nisam svoj razum okačio o klin i krenuo glavom bez obzira u taj novi život. I dalje sam imao svoju slobodnu volju da biram da li želim da živim sa Isusom ili ne. Ponovo sam se našao u situaciji da se potučem, i to sam učinio. Međutim, to

stvarno više nije bilo ono što je bilo pre. Osećao sam se glupo. Moj gnev mi je smetao. Evo šta se zapravo dogodilo.

Nova iskustva

Bilo je to posle Boletovog obraćenja. Stajali smo ispred nekog kafića Bole, D., neke njene drugarice i ja i razgovarali. Odjednom je naišla grupa nekih pijanih tipova. Jedan od njih je prišao D. i počeo da je vuče za sobom. Zvao je da krene sa njima. Ja sam postao nervozan, razgnevio sam se. U sebi sam osećao borbu. Nešto me je zadržavalo da se ne mešam, a istovremeno me je nešto drugo teralo da se umešam. To nije trajalo dugo, prišao sam i odgurnuo tipa. Rekao sam mu da se skloni od nje. Ovaj je to izgleda dočekao i nasrnuo na mene. Ja sam mu mahinalno zveknuo dva šamara i onda ga snažno privukao sebi i rekao: "Čuj, skloni se odavde. Ne želim tuču i izvini zbog ovoga..."

Pre obraćenja, ni u ludilu ne bih tako reagovao; ja da se nekome izvinjavam na taj način – nikada! I još da prekinem tuču?! On je počeo da preti, ali vrlo brzo se izgubio sa svojim prijateljima. Osećao sam se užasno. Nisam mogao da prepoznam sebe. To što sam učinio razjedalo me je cele te noći. Nisam mogao da spavam jer me grizla savest. Sutradan rano ujutro otišao sam do D. i njene drugarice. Molio sam ih da mi oprostite zbog onoga što sam učinio. Shvatio sam da sam se promenio. Jednostavno sam počeo da živim novi život. Isus me je sve više uvodio u poznanje istine. Tuča mi je postajala strana. Ne želim da kažem da nisam mogao da se tučem – ne, već daje to za mene postala najveća glupost, do te mere besmislena i strana da ako bi me i gazili, ja ipak ne bih želeo da uzvratim istom merom. Shvatio sam da zlo rada zlo, da dobro rađa dobro. Ne tako dugo posle mog predanja Isusu, jednoga dana na poslu, Bole mi je prišao i pitao me šta radim, gde sam, jer posle povratka iz Francuske nas dvojica smo se

viđali samo na poslu. Interesovalo ga je kako živim. Kratko sam mu odgovorio "Ja sam se predao Bogu." Zastao je i kao da je pokušao da se nasmeje. Nije mu pošlo za rukom. Okrenuo se i otišao.

Nakon izvesnog vremena Bole je postao hrišćanin. Evo kako se to zbilo.

Jednom prilikom sam mu predložio da pođe sa mnom u crkvu, i ako želi da razgovara sa Mišom o svemu tome. Jer u to vreme sam bio dosta nespretna u objašnjavanju onoga što mi se dogodilo, i obično bih mnoge kojima sam svedočio pozivao na razgovore sa Mišom. On im je sve mnogo bolje objašnjavao. Tako je bilo i u slučaju sa Boletom. A evo i njegovog svedočanstva.

"Često kada razmišljam o Aleksandrovom obraćenju, sve mi se čini nestvarnim i nemogućim. Taj čovek se toliko izmenio i već na samom početku se videlo da je on svoj život zaista predao Gospodu. Sve se odigralo munjevito, posle kraha u Francuskoj, odlaska iz Legije stranaca. Život je polako počinjao da mi se gadi i sve je gubilo svoj smisao. Gušio sam se u svetu koga sam reklo bi se upoznao i koji me je odbacio kao zadnjeg klošara. Sve se igralo sa mojim nervima i polako istiskivalo i zadnju nadu za svetliju budućnost. Sve se topi i padam sve dublje u razne depresije. Kompleksi su kidali moje nerve. Doveden do ruba snage hteo sam da sebi oduzmem život. I tako, dok je moj život bio ugrožen mišlju o samoubistvu, život mog druga je bio siguran u rukama živoga Boga. Rastao je i razvijao se u zdravom duhovnom životu daleko od mene.

Radili smo na skoro istom radnom mestu. Nije mi bilo jasno kako je prećutao nekoliko oštrih kritika koje su mu uputile neke žene koje je on ranije strašno psovao. Niko nije mogao da mu protivreči, jer bi odmah bio izbatinan ili najodvratnije opsovan i izrugan. Nikome nije verovao već se isključivo oslanjao na unutrašnji glas koji ga je vodio. Nisam mogao da verujem daje to on i to me je potreslo. Morao sam da mu

pridem i pitam ga šta se to događa sa njim. Zašto ćuti i zašto je tako tih i povučen. Nisam mogao da prećutim jer sam ga dobro poznavao.

Tada je kratko i ponizno odgovorio: "Ja sam svoj život predao Bogu". Nastala je tišina. On je i dalje obavljao svoj posao i ćutao. Toga časa je u meni nešto puklo. Nisam znao šta se dogodilo ali sam znao da je to dobro. Film u mojoj glavi se brzo premotavao i pitao sam se kako taj Bog tako brzo menja ljude i stvara od njih nešto sasvim suprotno od onoga što su bili. To se upravo dogodilo sa Acom.

Taj čovek se obručke prihvatio Boga i žarko zaželeo da zauvek ostane uz Njega, o čemu svedoči njegov Život do danas. Brzo je rastao u veri i Bog ga upotrebljava. Sve mi se činilo kao bajka. Zar je moguće da su se sve one stvari kojima se ponosio i koje su mu značile život istopile. Stari Aca je prestao da postoji. Rodilo se nešto sasvim novo što je mnogima na blagoslov – ljubav i žrtva."

Posle jednog bogoslužjenja po dogovoru smo otišli kod Miše i tamo sam prvi put u životu doživeo nešto. U trenutku kada je Miša čitao neke odlomke iz Biblije, pre nego što su on i Bole počeli zajedno da se mole, Bole nije ništa mogao da čuje. To se ponovilo dva puta. Pošto je Miša i po drugi put počeo lagano da čita iz Biblije, Bole je počeo da se preznjava i da govori kako ništa ne čuje. Meni je sve to bilo strano i nepoznato. Sećam se samo da je u sobi odjednom postalo sparno. Osećao se smrad, kako i odakle ne znam. Istovremeno užasan pritisak, nekakav naboj u sobi. Miša je ustao i počeo glasno da se moli i zapoveda u ime Isusa Hrista da odstupi sve što sprečava Boleta da svoj život preda Isusu. Govorio je glasno. Ja sam bio par metara udaljen od njih i molio se, mada nisam puno razumeo od svega toga što se dešavalo.

U jednom trenutku nastala je neopisiva promena. Osećala se nekakva svežina u sobi i veliko rasterećenje. Nisam obraćao pažnju na Mišu i Boleta, počeo sam da se smejem i istovremeno plaćem. Bio sam

neopisivo srećan. Izašao sam na terasu i počeo glasno da zahvaljujem Bogu. Niko me nije mogao tada, a ni sada razuveriti da je Bog među nama. Bole je predao svoj život Bogu. Bio je srećan. Tu radost smo sva trojica još dugo u noć delili. Molili smo se još i Miša je svirao i pevao pesme na slavu Bogu.

Jednom prilikom sam se vraćao iz zajednice. Prolazio sam kroz centar grada. Bilo je lepo letnje večer, puno ljudi je šetalo gradom. Prolazio sam pored mesta gde smo se obično sastajali pre mog obraćenja. Onda bismo po dogovoru, išli ili u diskoteku ili na neku žurku. Kada smo dolazili u grad izgledalo je kao da želimo da delujemo što užasnije: kosa ulepljena i naježena, ofarbana, minduše u ušima, prljava i pocepana odeća. Sve sa jednom svrhom – da izgledamo što "otkačenije".

Ali sada sam tuda prolazio pristojno obučen sa Biblijom pod miškom. Sreo sam se sa momcima iz društva. Svi su bili u starom fazonu a sa njima su bila neka nova lica koja nisam poznavao. Svi su stajali na starom mestu. Kada sam im prišao svi su mi se javili i sa čuđenjem me gledali. Čaga mi je prišao i pitao kuda idem. Odgovorio sam mu da idem iz crkve kući. Smejao se i čudio što u to doba, oko 20h, idem kući. To je vreme kada se "masa" tek sprema da izađe napolje. Zvao me je da krenem sa njima u diskoteku i posle u stan nekog tipa. Uz put je ubacivao šta ćemo raditi: devojke, tuča, zafrkavanje, muzika sve ono što je nekada za mene bilo osnovni razlog za život. Nasmehio sam se i rekao da ne želim, da me to više ne zanima, da idem kući. Smejao se a sa njim i ostali pitajući se šta je to sa mnom.

Otišao sam kući i samom sebi sam se čudio i pitao da li zaista više nikada neću raditi i živeti onako kako sam to činio skoro 20 godina. Nešto snažno u meni sprečavalo je da pođem sa njima, nešto što nije na vrlo jasan način ukazivalo na ispraznost i besmislenost svega toga što sam ranije voleo i uživao. Isus je bio uz mene.

Mnogi moji drugari nisu uopšte hteli da sa mnom ozbiljno razgovaraju. Komentari su se obično ponavljali: "Sigurno smišlja neku prevaru", ili "garant se radi o nekoj devojci čim je on tamo", ili "možda je otkačio" i slično. Sve to mi je bilo smešno i pomalo čudno. Ljudi su o svemu razglabali, ali da se stvarno dogodilo ono što sam im govorio nisu hteli ni da pomisle a kamoli da prihvate.

Vremenom sam počeo da shvatam koliko sam zapravo nemoćan da živim dobro. Uviđao sam koliko sam pokvaren. Što sam više molio, čitao Bibliju i slušao propovedi, to sam jasnije shvatio da je svu promenu u meni učinio Isus. Razumeo sam to tako jasno, da bih se brzo postideo kada bih sebi pokušao nešto od toga da pripisem /mislim na sve dobre stvari koje sam činio i promene u meni/. Jednostavno – koliko sam bio otvoren za Isusa, za Duha svetog, toliko sam se i menjao.

Posle dugo vremena sam otišao kod svojih sestara i majke. Živele su , kao i sada, u Beogradu. Bile su iznenađene mojom promenom, mada nisu puno komentarisale.

Bilo je to vreme uspona i padova u mom hrišćanskom životu /tek na početku/. Nailazili su periodi kada je sve bilo dobro, a onda bih nešto zabrljao. Opet počnem da se ponašam na stari način. Sve to mi je ukazivalo da sam pozvan na nešto što mogu i prihvatiti a i odbaciti. Ništa me nije prisiljavalo na hrišćanski život. Isus je želeo da dobrovoljno živim sa Njim. Svaki put kada bih pao, podizao me je i hrabrio, ukazivao na moje slabosti i podsticao na to da Mu dozvolim da me menja.

Vremenom sam sve više počeo shvatati šta je Isus učinio za mene još pre skoro dve hiljade godina. Svakako da to u potpunosti nisam shvatio, ali ono malo što sam nazirao kroz nejasno poznanje, bilo je dovoljno da svoj život iz dana u dan predajem Isusu. Shvatio sam da samo kada je On centar u mom životu. Ja posedujem mir koji je teško

rečima opisati, a u isto vreme radost i sigurnost koja se nikada ne gasi, koja je uvek prisutna u meni.

Sećam se Biblijskog stiha koji mi je u trenutku kada sam ga prvi put čitao, na određeni način razotkrivao Isusa: "Hodite k meni svi koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas odmoriti..." Samo neko ko u potpunosti poznaje ljudsko srce može tako nešto da kaže a da pri tom ne razočara onoga koji mu priđe i otvori mu se. To je upravo bio Isus Hrist, Isus iz Nazareta. Sve što je proučavao, što je govorio o sebi ili u vezi sa drugima, sve to je potvrđivao delima, znacima i čudesima. Ta dela su bila savršena. U njima nije bilo loših motiva.

U Isusu se zaista očitavao Božji karakter. Nikada nisam osetio pritisak, opterećenje od Isusa, mada sam često puta pozeleo da moj ljudski karakter, sklon grehu, moje slabosti, izmeni na silu, On to nikada nije učinio. Uvek iznova, sa meni neshvatljivim strpljenjem, čekao je na moju odluku i svest o tome za šta se odlučujem. Njegova ljubav ispunjena istinom, pravednošću, poniznošću menjala me je i još uvek me menja. U tome nema nikakvog lažno–psihološkog, iskrivljenog zavaravanja, niti ubeđivanja u nešto što nije istina. Shvatio sam da ukoliko Bog ne postoji, moja vera u Boga ništa ne vredi ma koliko velikim interesovanjem verovao. Ako On ne postoji moje verovanje je praznoverje. Vera nije ono što odlučuje da li nešto postoji ili ne postoji. Ono na šta je moja vera usmerena, određuje iskrenost moje vere. Ja sam tada shvatio, a sada daleko više razumem, da sam se obratio nekome ko je zaista živ. Ne samo kroz to što sam doživljavao promene u sebi, već doživljavajući dešavanja u fizičkim, opipljivim stvarima. Kroz sve to gledao sam koliko je Bog blizu svakog čoveka i koliko želi da pomogne svakome ko Mu se zaista iskrenost srca obrati i potraži Ga.

Pentekost u mom životu

Bole je došao na posao posebno raspoložen. Zadovoljstvo mu se videlo na licu. Prišao mi je pun neke neopisive sreće i rekao: "Ja sam kršten u Duhu svetom!"

Doživeo sam neki čudan udar. U jednom momentu bezbroj misli mi je proletelo kroz glavu. O iskustvu krštenja Duhom svetim slušao sam još na početku obraćanja, ali sam uvek sa određenom rezervom razmišljao o tome. A i kada bih sa nekim razgovarao o tome, moram da priznam, sumnjao sam u sve to, iako u Svetom pismu postoji detaljan izveštaj.

Sada kada je došao Bole, kog vrlo dobro poznajem, sa tom izjavom, u meni se nešto pokrenulo. Svaka sumnja je nestala. Kiselo sam se nasmejao i pokušao da prikrijem moje trenutno iznenađenje i razočaranje. Kažem razočaranje, jer sam pomislio: "Bože, kada ću ja to doživeti?" Bole je bio presrećan. Prosto je zračio radošću dok mi je opisivao svoj doživljaj. Ja sam gutao svaku pojedinost, svaki i najmanji detalj, ispitujući da nije možda nešto uvećao ili izostavio. Brzo sam shvatio da sve to što mi je pričao nije ni u najsitnijem detalju deo njegove mašte ili neke bolesne fikcije. Govorio je o jednom potpunom istinskom iskustvu, nimalo ispunjenom bilo kakvom, kažem ponovo, bolesnom fikcijom.

Noć pre nego što će mi sve ovo pričati, Bole se kod svoje kuće /bio je podstanar/ sa jednim bratom, Klifom, i njegovom ženom Dženi, Englezima, molio. Prethodno su razgovarali o Bogu i Bibliji. U jednom trenutku u toku molitve, Bole je doživeo nešto što je za njega bilo potpuno strano. Počeo je mimo svoga razuma da govori nepoznatim jezikom, sve više i sve glasnije, pa se to pretvorilo u jedno posebno slavljenje Boga. Već sledećeg dana pričao mi je o tome. Bila je sreda. Tog istog dana imali smo bogoslužjenje. Odlučio sam da po svaku cenu razgovaram sa Klifom o tome da i ja želim da doživim isto što i Bole.

Jedva sam dočekaao da se služba završi. Prišao sam Klifu i rekao mu šta želim. Usledilo je razočaranje. Klif nije rekao da putuje u Zagreb i da se vraća za deset dana. Tek onda se možemo videti. Nisam imao izbora, morao sam da se pomirim sa tim. Ali odmah posle razgovora sa Klifom, prišla mi je jedna starija sestra, domar u crkvi, i počela da govori: "Aco, ja mislim da treba zajedno da se molimo za tvoje krštenje u Duhu svetom. Osećam jednu sigurnost da bi to trebalo da učinimo." Odgovorio sam da hoću. Naravno, bio sam zbunjen time što mi je ta žena rekla. Jer ona sigurno nije imala pojma o čemu sam ja razmišljao i razgovarao sa Klifom.

Bilo nas je četvoro na molitvi. Ja sam seo na stolicu i počeo zajedno sa njima da se molim. Bilo je oko 20 sati. Oni su pevali, glasno molili Boga da ispuni svoje obećanje kao što je to učinio prvi put među apostolima. Međutim, vrlo brzo je meni svega bilo dosta, to glasno pevanje i snažno moljenje izazvalo je u meni odbojnost prema svim tim stvarima. Na početku sam neprestano razmišljao o tome kako je ipak trebalo da sačekam Klifa i da se sa njim molim. Onda sam opet mislio: Pa nema veze s kim se molim, Bog je taj koji krštava. I dok se u meni vodila borba, oko mene su se glasno molili i pevali. U jednom trenutku sam se upitao: Šta ja ovde tražim? Počeo sam da razmišljam kako da se iz svega toga izvučem. Tada mi je prišao brat Jakov i rekao: "Čuj, Gospod Isus je to obećao. Da li veruješ?" Da, naravno da verujem, odgovorio sam, iako u tom trenutku to nisam potpuno sigurno mislio. Bolje rečeno sumnjao sam, i to debelo. Jakov je ponovio isto i dodao: "Isus je isti juče, danas i do veka. Zato budi slobodan i traži, On će ti to dati." Dobro, odgovorio sam i pomislio: "Isuse, ako je sve ovo istina, ja ovde čekam i želim da to doživim. Molim te, učini to!"

Rekao sam to zaista iskreno i sa poverenjem, istovremeno s namerom da ako se ne dogodi, odem kući i čekam Klifa. Samo što sam to rekao i mahinalno počeo da zahvaljujem Bogu, počeo sam da gubim kontrolu nad svojim jezikom. Prvo sam izrekao nekoliko nepoznatih reči, a onda je iz mene nešto snažno poteklo. U jednom momentu našao sam se na

kolenima, sa uzdignutim rukama, glavom podignutom gore. Slušao sam samoga sebe šta govorim. Pomislio sam da se zaustavim, ali to je bilo nemoguće. Iz mene je kao gejzir izbijalo mnoštvo stranih reči. Bio je to govor koji je podsećao na nekakav arapski jezik. Istovremeno dok se to događalo, snažno sam osećao prisutnost neke sile. Ta sila nas je ispunjavala radošću, a u isto vreme strahopoštovanjem.

Govorio sam drugim jezicima, slavio sam Boga na drugim jezicima koje u životu nisam čuo a još manje govorio.

Još petnaestak minuta sam ostao u crkvi pevajući i slaveći Boga u jezicima, a onda sam osetio snažnu želju da to što sam doživeo kažem svima. Istrčao sam na ulicu i otrčao do jedne galerije u kojoj je Miša radio, s namerom da mu ispričam šta sam doživeo. Vikao sam, bolje rečeno – urlao, ulicama. Ljudi su se okretali za mnom. Na pola puta do Miše naglo sam se predomislio i odlučio da prvo odem do Stevice – jednog brata, vernika, iz zajednice – jer je on radio blizu naše zajednice. Ponovo sam trčao što sam brže mogao. Kada je otvorio vrata, snažno sam ga zagrlio i radosno počeo da pričam šta sam doživeo. Odmah posle toga otrčao sam do Miše.

Tu noć neću nikada zaboraviti. Bilo je to otprilike dva ili tri meseca posle mog obraćenja. Doživeo sam ne samo neopisivu radost, već se nešto posebno u meni dogodilo. Bio sam duboko osvedočen u postojanje Boga. Ništa na svetu me ni danas ne može razuveriti, niti dovesti u sumnju Božje postojanje. Moje oči su tada bile snažno otvorene.

Mislim da je to oduševljenje trajalo još dve do tri nedelje, a onda su se neke stvari promenile. Svi lepi osećaji su nestali i pojavili su se problemi. Odjednom je počelo da mi se nudi sve što ne valja. Sve ono što sam kao nevernik sa naprezanjem pokušavao da zadobijem, sada sam mogao da imam bez imalo truda. Zlo mi se nudilo u tako lepo upakovanom "svetlećem omotu". Novac, karijera, devojke, slava – sve

kao na tacni. Bile su to kušnje. Mnoge od tih stvari koje su mi se dešavale nisu mi bile jasne. Nekada bih snažno sve odbijao, a nekada duboko padao u greh. Svi ti padovi bili su neopisivo teški i bolni. Mnoge od tih stvari koje su me sada bolele, kao nevernik ne bih ni primećivao. Ali sada je bilo nešto drugo. Posle pada sam ustajao i nastavljao "trku" nisam se pokolebao. Bog me je podizao i sve više menjao. Pokazivao mi je put kojim treba da idem. Nikada me ni za trenutak nije napuštao. I pored svih mojih slabosti i prevrtljivosti, On me nije ostavljao. Bilo je trenutaka kada sam mislio da je sve gotovo, da za mene više nema nade, da sam otpao od Boga. Međutim, Bog mi je vraćao snagu, sigurnost i pouzdanje u Njega i uvek iznova me poučavao.

Nisam više sam planirao već sam praktikovao da se dnevno kroz molitvu obraćam Isusu. Čitao sam Bibliju i druge hrišćanske knjige. Bio je to dug period nekakve praznine, period u kom sam proživljavao teške duhovne krize. Nisam tada razumeo da svaki vernik mora da prođe kroz takav period.

Kada bih se vraćao iz crkve sretao bih bivše društvo u gradu. Obično je to bilo vreme kada se izlazilo u provod. Oni bi bili tip-top spremjeni za ludačke provode – nakostrešena kosa, uši pune minduša, kožne jakne pune bedževa, lanci oko vrata i oko pasa, iscepane majice... Sve na svom mestu. Trebalo je samo još sakupiti lov za "cugu" i krenuti na već poznata mesta u "život". Nekako u to vreme i ja sam se vraćao iz crkve. Svi su bili na okupu.

Kada bi me ugledali, obično bi me svi pozdravili, neko podrugljivo, ironično, neko sa iskrenim pitanjem šta je to sa mnom, a neki bi me pozvali u "ludu noć" nudeći dobar provod. Ja bih tada ljubazno odbio poziv, izgovarajući se da imam obaveza i da me to baš i ne zanima više. Tada bih čuo podrugljiv smeh i dobacivanje. Nisam obraćao pažnju na to.

"Frka" bi nastala kada bih došao kući i legao u krevet. Pitanja i pitanja su mi se tada postavljala – da li sve ovo ima smisla, da lije ovo što sada živim toliko vredno da bih žrtvovao te provode i taj način života koji je naizgled bio sasvim normalan i logičan. Šta ako je sve ovo ipak samo iluzija, pitao sam se, a u isto vreme je to pitanje bilo izraz moje molitve Bogu. Onda bih uzeo da čitam Bibliju i na većinu pitanja bih dobijao odgovor. Kao što postoji Bog dobra, ljubavi i istine, koji me menja u nešto savršeno dobro, shvatio sam da postoji neko biće koje je uvek iznova želelo da me vrati na stari način života i razmišljanja. To drugo biće me je podsticalo da sve ovo ostavim i živim starim životom.

Ali već tada sam znao daje Isus davno, još dok je kao čovek hodao ovom zemljom, izvojevao pobedu nad smrću i zlom i da u Njegovom imenu imam zaštitu od uticaja tog dobro poznatog bića – đavola. Da, da, baš đavola. On za mene nije ni tada, a ni sada predstavljao izmišljenu ličnost sa rogovima, kozjim papcima i vilama u rukama koji tera čoveka na zlo. Bilo je to snažno biće, knez ovoga sveta, kako gaje opisao Isus. Đavo je otac laži. On čoveka gura u propast nudeći mu laž na lep i prihvatljiv način. Nudi mu život koji je iluzija. Mnogo kasnije sam mogao da kažem ili da postavim pitanje zajedno sa poznatim hrišćanskim piscem Majklom Grinom: "Da li je vera u Boga svojevrsno zatvaranje očiju pred stvarnošću i bežanje u sanjarenje? Ili se pak pravi begunci nalaze među onima koji neće da se suoče sa dokazima hrišćanske vere?"

Shvatio sam ozbiljnost posledica koje nastaju prihvatanjem života koji nudi otac laži – sotona.

Sećam se da sam pre odlaska u vojsku bio u situaciji da se potučem. Posle kraćeg prepiranja u autobusu, grupa momaka se udružila da se sa mnom razračuna pesnicama. Među njima je bio jedan stariji momak koji je želeo da "podelimo pravdu". Nasrnuo je na mene i par puta me zakačio. Vrlo brzo je tuča prekinuta jer ja nisam borbeno reagovao. Jedino što sam uradio bilo je to da sam podigao ruke u gard i branio

se. Jedan od razloga zbog kojih nisam hteo da se borim bio je što sam hrišćanin. Sa druge strane, bilo je opasno zbog milicije, jer se sve odvijalo na železničkoj stanici. Međutim, to nije bio kraj. Kod jednog raskršća smo se svi zaustavili. Bio sam u šoku. U meni se odvijala teška borba. Nešto snažno me je sprečavalo da se potučem, dok me je sa druge strane nešto teralo na tuču. Momci su me okružili, a neki od njih i provocirali. I dok mi je njihov "glavni" pružao ruku u znak pozdrava, ja sam ga ne znajući da li to znači stvarno pomirenje ili trik, a i pod uticajem osećanja, refleksno udario u lice. Dok je on padao, stajao sam kao ukopan. Nisam znao šta se to sa mnom događa. Osećao sam se bedno i pozeleo da me nema. Osetio sam užasno razočaranje i izgubljenost. Nastala je klanica. Noge i ruke su letele na mene, u glavu, leđa, stomak, bubrege – pravo bombardovanje. Ja se nisam branio. I ko zna šta bi bilo da nije naišla milicija i počela da hvata sve prisutne. Ja sam uspeo da ustanem i potrčim prema nekim zgradama. Bežao sam u mrak.

Miša mi je u to vreme dosta pomogao. Čitajući Sveto pismo nailazio bih na mesta koja mi nisu bila jasna i čak mi se činila kontradiktornim. Miša mi je onda tumačio sve takve odlomke. Za mene je to uvek iznova predstavljalo osveženje. Često smo se zajedno molili i družili se. Sve to mi je pomagalo da više upoznajem Bibliju, Boga i hrišćanski život uopšte. S vremena na vreme bih se viđao sa Stevicom. On je takođe bio sa mnom na početku mog obraćenja, istina, ne toliko kao Miša, ali kad god je mogao obilazio me je.

Ne dugo posle obraćenja zaljubio sam se u jednu devojkicu iz crkve. Nisam poslušao savet koji su mi dali Miša i još mnogi drugi – da se strpim i sačekam. Trebalo mi je još vremena da duhovno uzrastem kako bih mogao zaista zrelo da razmišljam i odlučujem o tim stvarima. Bio sam gluv za sve savete i uz to ubeđen daje moje emotivno stanje u vezi sa tom devojkicom u redu. Međutim, to je bio još jedan pad za mene, ali i trenutak kada me je Bog iz tada bezizlazne situacije izveo.

Događaji iz vojske

Postao sam izolovan od svih prijatelja, crkve i svega što je bilo vezano za crkvu. Otišao sam u JNA. To je za mene bio šok ali i veliko rasterećenje u vezi sa nekim mojim duhovnim problemima. Mogao sam o svemu neometano da razmišljam i posmatram šta se događa sa mnom i oko mene.

Nije prošlo ni nedelju dana kako sam došao u kasarnu a već sam kod kapetana bezbednosti bio pozvan na razgovor. Razgovor je bio vezan za moju veru u Boga. Za tih dva sata sam uglavnom ja pričao.

Ti prvi dani u vojsci su mi bili najteži. Nisam mogao da se molim. Muzika, psinke, svađe i stalna podbadanja – sve je to depresivno delovalo na mene. Moja molitva se dugo sastojala samo iz tri reči: "Isuse, pomози mi!" Odmah zatim bih zaspao. Teško mi je bilo da se priviknem na sve od čega sam dugo bio odvojen. Mnogo toga mi je izgledalo besmisleno. Razmišljanja i razgovori nevernih ljudi bili su mi prazni. Vrlo brzo su svi u četi znali da sam vernik.

Međutim, sve dok se jednom na političkoj nastavi predavanju iz marksizma, nisam pred svima izjasnio kao vernik, niko nije posebno obraćao pažnju na mene, niti me pitao bilo šta u vezi sa tim. Osim nekih pojedinaca. Ali, od kada sam javno, pred mnogima na nastavi rekao da verujem u Boga, u Isusa Hrista i objasnio im zašto, mnogi su mi prilazili i zapitkivali me. Neki provokativno i sa željom da me ismeju, neki čisto iz radoznalosti a neki jer ih je to zaista zanimalo. Ali kažem – od tada su svi dobro znali da sam vernik. Bilo je onih koji su me zbog toga izbegavali, dok sam ja sa većinom bio jako dobar drug. Sećam se jednog događaja koji mi je ostao u uspomeni kao najdraži doživljaj u vojsci.

Jedne večeri, nekoliko sati pred spavanje, već sam ležao na krevetu i čitao nekakvu knjigu. Prišao mi je Zdenko, stari vojnik, vrlo bučan.

Pušio je u spavaonici, iako je to bilo zabranjeno. Uvek je pričao nekakve neumesne priče i glupe šale. Meni je bio prilično antipatičan, ali kao mladi vernik trudio sam se da ga sa što više razumevanja posmatram i prihvatim takvog kakav jeste. Kada mi je prišao učinilo mi se da me je dosta provokativno upitao: "Da li si ti vernik?"

Mirno sam mu odgovorio: "Da."

Pitao me je šta to čitam, i još nešto, i to dosta zainteresovano, što me je navelo da pomislim da ga je neko od starešina poslao da me ispituje. Smireno i odmereno sam odgovarao na postavljena pitanja. Odmah posle toga sledila su druga pitanja direktno vezana za moje verovanje. Odgovarao sam sa određenom rezervom jer se tokom razgovora učvrstio utisak da je poslan da me ispituje. Razgovor smo završili dogovorom da o svemu tome ponovo popričamo kada budemo imali mogućnosti. Legao sam da spavam, zadovoljan. Bio sam srećan što sam mogao, iako malo, svedočiti o Isusu. Posle kratke molitve za Zdenka zaspao sam.

Prošlo je dosta vremena a da Zdenko i ja nismo pomenuli ništa od onoga što je bilo sadržaj našeg poslednjeg razgovora, ali sam primetio da me on s vremena na vreme posmatrao. I tako jedne večeri Zdenko mi je ponovo prišao sa cigaretom u ustima i kasetofonom sa koga je dopirala nekakva užasna muzika. Pozvao me je da razgovaramo. Odlučio sam da otvoreno pričam bez obzira šta mi se može dogoditi. Rekao sam mu sve ono što se ticalo njega i njegovog odnosa sa Bogom. Saopštio sam mu radosnu vest spasenja i predložio da se sam u to uveri. Tu se naš razgovor završio. Otišao sam u WC, jer je to bilo jedino mesto gde sam mogao u miru da se pomolim za njega.

Posle toga se nismo videli oko nedelju dana. U tom periodu sam imao vrlo neprijatnih incidenata u kojima sam se loše pokazao. Zapravo kao najgori vojnik. Da čudo bude veće Zdenko mi je dobacio: "Ja sam se obratili!" /On je iz Hrvatske/.

Bio sam iznenađen. Kroz glavu mi je proletelo hiljade misli. Nisam mogao da shvatim da je Bog učinio čudo u Zdenkovom životu. On je bio nanovo rođen i to se videlo na njemu. Vrlo brzo je prekinuo sa svim lošim stvarima koje je ranije sa uživanjem činio. Čak je i meni objašnjavao šta je to što se meni dogodilo kada sam se loše poneo, u vreme dok se nismo vidali. Bio sam iznenađen kako je Bog strahovito brzo menjao tog čoveka. Pored svih mojih slabosti koje je mogao zapaziti, Zdenko je bio sve predaniji Bogu. Shvatio sam tada nešto što mi je bilo još jedno od bezbroj potvrđenja o Božjem postojanju – Bog je taj koji menja ljude a ne čovek svojim svedočenjem o Bogu. Jer Zdenko i ja smo samo jednom imali priliku da otvoreno razgovaramo o Bogu, a pri tom, on u meni baš nije mogao da vidi nekakav sjajan primer ili nešto što bi ga potaklo da poveruje. Uverio ga je sam Bog koji mu se objavio na poseban način i upravo onda kada je on sam to iskreno zatražio u jednoj kratkoj molitvi, ali punoj poverenja. Za mene je to još bilo potvrđenje u istinitost Isusovih reči da "ko traži nalazi i ko kuca otvoriće mu se". Kao i za reči proroka Jeremije: "I tražićete me i naći ćete me ako me potražite svim svojim srcem".

Bog se tada još jednom na poseban način proslavio u Zdenkovom i u mom životu. Još jednom je potvrdio da je On naš tvorac i Bog nad bogovima.

Zdenko je uskoro otišao iz vojske i mi smo nastavili da se dopisujemo. Svako njegovo pismo je za mene bilo pravi blagoslov. Vrhunac je bilo pismo u kom mi je poslao fotografiju sa krštenja. Bio sam neizrecivo srećan. Zdenko i ja postali smo braća u Isusu Hristu. Iako potpuno različiti po temperamentu i po još mnogo čemu, Hrist nas je učinio tako bliskima da verujem ni najrođenija braća po krvi nisu tako prisni i vezani jedan za drugog. Pošto je on otišao, nisam više imao sa kim da otvoreno razgovaram o Bogu, niti sam imao sa kim zajedno da se molim. Bilo je tu nekoliko momaka sa kojima sam mogao više da pričam o Bogu, ali to nije bilo isto kao sa Zdenkom.

Pred kraj vojnog roka /dva–tri meseca/ počeo sam da se molim za odlazak u biblijsku školu. Moj fond znanja o hrišćanstvu i verovanju često puta se pokazao vrlo siromašan. Znao sam da mi biblijska škola ne može pružiti svo znanje jer je Bog taj koji daje mudrost i rečitost ali, znao sam i to da jedno takvo mesto može puno da mi znači i koristi. Bilo je samo pitanje da li je to i Božja volja. Počeo sam za to da se molim i puno da razmišljam. Ispitivao sam svoje molitve i uverenje koje je sve više jačalo u meni – da treba da odem u biblijsku školu. Strpljivo sam čekao potvrđenje od Boga jer je ono za mene značilo sve. Posle mesec i po dana odgovor je bio – da! Bio sam upisan kao redovan student na "Biblijsko–teološkom institutu u Osijeku. Još jedno čudo u mom životu.

Izašao sam iz vojske i vratio se kući koja je, kao i ranije, bila prazna. Ipak, ovoga puta ulazak u praznu kuću bio drukčiji. Sada je Isus hodao sa mnom, bio je svuda prisutan, to sam jasno osećao. Više nisam sam – nikada! Moje oči su bile otvorene, moj razum prosvetljen, moje srce oprano i očišćeno. Bio sam novo stvorenje u starom telu. Pa čak je i ono, telo, bilo promenjeno. Lice je odavalo izraz novog čoveka. Ona stara praznina u meni više nije stanovala. Ponekad je izgledalo da želi da se vrati, da ponovo zaigra svoju poznatu igru u mom srcu, ali nije mogla. Moje srce je bilo ispunjeno nečim što je tugu pretvaralo u radost, suze u smeh, bezizlazne situacije u nove, divne vidike. Bio je to Duh Sveti. Svojom prisutnošću je ispunjavao moje srce, moj život, moju kuću.

Desetak dana pre odlaska na "Biblijsko–teološki institut", odlazio sam u jednu rokoteku gde sam viđao neke od starih poznanika. Tada je već bilo prošlo skoro dve godine otkako sam postao hrišćanin i počeo da odlazim u crkvu. Pre toga mi skoro niko nije verovao da sam zaista doživeo promenu pod delovanjem Božjeg Duha. Svi su mislili da "foliram" ili da iz neke koristi odlazim u crkvu /neki prljavi plan sa novcem, devojkama i slično/. Niko nije želeo da sa mnom ozbiljno o

tome razgovara. Mnogi su mislili da će me to "ludilo" proći kada odem u vojsku. Međutim, kada sam se vratio iz vojske, mnogi su konstatovali da sam "još luđi. Jedino je Čaga s vremena na vreme želeo da pričamo o Bogu. Čak je nekoliko puta i došao u crkvu. Ponekad je, opet, sve to ismejavao, pa čak i drsko govorio o Bogu i crkvi.

I tako, tamo u rokoteci, susretao sam neke od bivših ortaka. Moje nekadašnje društvo se raspalo. Čaga je sada bio sa nekim novim klicima. Redovno se opijao i drogirao. Dritana sam takođe tamo sretao, i još neke momke koje sam dobro poznavao. Sada sam žarko želeo da im govorim o Isusu. To je bila tema toliko različita od svih koje smo ranije imali. Kad god bih otišao u rokoteku koristio sam priliku da govorim svakome ko je bio voljan da sluša. Obilazio sam stara mesta – kafiće, diskoteke – i na tim mestima govorio s kim god sam mogao.

Tako je i započet ozbiljan razgovor između mene i Čage. Moram priznati da od tog razgovora nisam puno očekivao. Ishod je, ipak, bio mnogo lepši od mojih očekivanja. Možda je najbolje da čujemo o čemu je Čaga tih dana razmišljao i kako je sve shvatao.

"Nisam ni slutio da će razgovor između Miše i Ace doneti nešto novo i u mom životu. Istina, mnogo kasnije, otprilike posle dve godine.

Sreli smo se u gradu i posle sat–dva krenuli kući zajedno. Sa druge strane trotoara prolazio je jedan momak u suprotnom pravcu i vikao podrugljivo Aci: "Doktore, doktore". Bio sam spreman da krenem preko. Međutim, Aca je rekao: "Nemoj, ja se molim za njega". Osećao sam se veoma čudno i bilo mi je teško. Osetio sam se sam. Govorio sam Aci da je budala i da "folira". Pokušavao sam da verujem da je sve to prolazno, mada sam u dubini znao da je kod Ace stvarno nastupila promena. Počeo je da ide redovno u crkvu.

Za mene je započeo period koji će trajati dve godine i u kojem će Isus raditi na promeni moga života. Ja sam tvrdoglavo odbijao da predam

svoj život Bogu, činilo mi se da se predajem u nepoznato. Ali, Bog se pobrinuo da Ga preko Ace upoznam dovoljno i uvidim koliko je milostiv, koliko me voli, pre svega da shvatim da je Bog živ.

Aca je doživeo veoma brzo promene. Za otprilike mesec–dva postao je drugi momak. Na sav glas nam je pričao o Isusu. Ja sam nekada mislio – ili je lud ili govori istinu, trećeg nema. Svaka reč o Isusu mi se urezivala u pamćenje. Čitao sam Novi Zavet. Imao sam nekakvu neobjašnjivu glad za Božjom reči. Sada znam daje od Boga. Čitao sam i Isus je počeo da mi se dopada. Sve što sam radio gledao sam kroz Sveto pismo. Priznanjem. Ja sam samo gledao, za razliku od Ace koji je živeo onako kako je pisalo, i to je bolelo. Ne želim ni jednom rečju da uzvisujem Acu, već samo da kažem koliko je bila neverovatno velika promena u njegovom životu. Nisam mogao da ga prepoznam. On je rekao da se sve to dogodilo zato što je Isus ušao u njegov život i promenio ga. Morao sam da mu verujem. Videlo se da govori istinu.

Počeo sam da se molim, pa čak i u crkvu da idem. Nisam uviđao da je Božja ljubav već počela da me menja. Nisam toga bio svestan. Kada sam doživljavao životne padove obraćao sam se Bogu i On je uvek odgovarao.

Aca je već došao iz vojske i otišao u Osijek da studira teologiju. Za mene je to bilo čudo neviđeno. Da li je nateran ili ga je promenila neka ideologija, neke norme, ta pitanja su se vrtela po mojoj glavi. Jednom prilikom sam mu rekao: "Pa da, tamo imaš da jedeš, daju ti lovu i baš te briga!" Sada znam da to nije bio razlog. Mogu da zamislim koliko mu je bilo teško dok sam mu tako govorio.

U međuvremenu je prošlo skoro dve godine. Ja sam već primetio postojanje nekoga ko mi odgovara na molitve, nekoga ko me neizmerno voli i pored mojih slabosti i neposlušnosti. Bio sam već poznati posetilac Hristove pentekostne crkve u Novom Sadu. Ali falila je još samo odluka, ona definitivna odluka, moja odluka.

Aca je nalazio vremena da razgovara sa mnom. Bio sam iskren, tražio sam pomoć. Počeo sam da uviđam ispraznost i taštinu života i mog postojanja. U društvu sam skoro uvek bio onaj koga su slušali, ali sve je to bilo naduvano. Sa devojkama nisam imao nekakvog uspeha, ali nikada mi nisu ni usfalile, tako da sam uviđao ispraznost i u tome. Tražio sam nešto istinsko, nešto jače, nešto što može da me promeni i našao sam – to je ljubav, to je Hrist. Ta Božanska ljubav postoji i ona me je zvala. Aca mi je pričao o njoj, slušao sam propovedi o njoj i doživio je.

Neki momak iz mog mesta mi je ponudio da pevam u njegovoj grupi. Tada sam odlučio da sve u vezi sa Bogom ostavim i da se posvetim razvratu. Bend je bio bend snova, ekipa dosta solidnih muzičara. Momci su bili veoma prijatni i ozbiljni. Imali smo čak i nekoliko dosta uspešnih koncerata. Planirali smo snimanje.

Odjednom se u meni prelomilo. Znao sam da je On sve posmatrao. Znao sam da me je i dalje voleo i nije me osuđivao. Dovoljno mi je bilo da vidim Acu u rokoteci i ja sam od stida pred Bogom poželeo da me nema. Moj duh je vapio za Bogom. Ponovo sam shvatio da je sve isprazno – piće, žene, muzika, novac, bend. Sve u odnosu na Isusa bilo je blede. Sa suzama sam rekao ono željno "da" Isusu i On me je primio kao što je i obećao. "Sve što meni daje otac k meni će doći; i koji dolazi k meni neću ga isterati napolje." /Jovan 6,37/

Bio je to period kad je puno mladih ljudi iz Novog Sada imalo prilike da čuje radosnu vest o Isusu Hristu, Božjem Sinu, Spasitelju. Dosta njih je ostalo u crkvi, ali, na žalost, bilo je prilično onih koji su odstupili i ponovo se vratili starom načinu života. Mnogi su odlazili pod izgovorom da su u crkvi videli stvari koje im se nisu svidеле i da su zbog toga duboko razočarani. Moram da priznam – i ja sam uočavao ponešto što jeste bilo neprijatno, pa čak i ružno. Nekada sam zbog toga bio razočaran, ali shvatio sam – gde god ima ljudi, greši se. Nisam bio

oduševljen nekim stvarima koje sam uočavao na mestu gde sam očekivao savršenstvo, u crkvi, ali ubrzo sam neke stvari bolje razumeo. Pre svega, naučio sam da je samo Bog savršen i bez mane, a zatim da nisu vernici svi koji dolaze u crkvu. Po ljudima koji vode dvoiličan život nisam mogao da rasuđujem o Bogu i o hrišćanskoj veri. Ti ljudi nisu mogli ni da obezbede, ni da ponište važnost i istinitost prave hrišćanske vere, Boga, Njegovog postojanja i savršenstva, Biblije. Oni su samo potvrđivali Isusove reči da će žito i kukolj rasti zajedno. Bilo mi je jasno i to da ne treba da upirem prst na druge i na njihove slabosti. Moja briga je bila da živim onako kako piše u Bibliji Božjoj reči.

Dobro se sećam Jovice. Bio je hronični alkoholičar, čupavac; noge su mu bile osušene od alkohola. Nosio je uzane farmerke i nekakvu jaknu od skaja. "Furao je hevi metal fazon", iako se meni činilo da ga više interesuje "čašica", bolje reći flaša, nego muzika. O njegovom interesovanju za Isusa čuo sam od Čage i bio sam vrlo iznenađen. Znao sam ga iz viđenja, a nekoliko puta smo bili zajedno u društvu. Mada ga nisam poznavao naročito dobro, bio mi je dobar drug.

U početku nije mnogo razumeo ono što smo govorili o Isusu i hrišćanstvu uopšte. Smatrao je da sam lud zbog svega toga. Međutim, promene su nastupile vrlo brzo. Posle otprilike mesec dana od kada je počeo da se interesuje za Boga, Jovica je takođe postao hrišćanin.

Vraćanje ukradenih stvari

Još sam bio na odsluženju vojnog roka. Dobio sam nekoliko dana odsustva. I tako jednoga dana, dok sam ležao na krevetu i razmišljao o svojoj promeni i mogućem odlasku na BTI, posmatrao sam jedan crtež. Bio je uramljen u jedan fini, beli ram. Na crtežu je bio prikazan Isus sa trnovim vencem. U jednom trenutku kroz glavu mi je proletelo: "Taj ram

je ukraden i ti ga moraš vratiti!" Još nisam uspeo da se saberem, a ta misao je postala u meni još snažnija i dublja. Uspeo sam nekako da se umirim misleći da ću to nekako rešiti, ali ne sada već kad dođem iz vojske.

Kada sam se posle par dana vratio u kasarnu, skoro svaki put kada sam želeo da se molim setio bih se rama. Sve češće sam o tome razmišljao i u sebi se lomio. Sve dok jedne večeri nisam potpuno odlučio da ću prvom prilikom kada to budem mogao, otići i vratiti ram vlasniku.

Jednoga dana ispričao sam jednom bratu ono što sam pre učinio i ono što sam sada odlučio. Zajedno smo se pomolili i krenuli na mesto gde je trebalo da vratim ukradeni ram. Ram je bio vlasništvo jedne osnovne škole u kojoj sam ja trenirao kung fu. Ušli smo u školu i raspitali se gde je direktor. Saznali smo da je odsutan i da je tu zamenik koji je trenutno na predavanju. Odlučili smo da ga sačekamo.

Predavanje se vrlo brzo završilo. Sačekao sam da učesnici izađu iz učionice i onda sam prišao ženi srednjih godina, onižeg rasta i ljubazno se predstavio. Zamolio sam je da ostanemo nasamo ako ima malo vremena. Pristala je i ja sam počeo da objašnjavam. "Pre nekoliko godina, u ovoj školi sam ukrao jedan ram. Pošto sam sada hrišćanin, osećam dužnost da vam to vratim. Molim za oprostaj i ako je potrebno ja ću novčano da nadoknadim štetu".

Žena me je za trenutak zbunjeno, otvorenih usta gledala, a onda me zamolila da ponovim svoje ime i sve ostalo. Ponavaljao sam dok se ona glasno iščuđavala onom što je slušala. Nije mogla da veruje u to što se dogodilo. Još par puta je insistirala da joj ponovim svoje ime, a onda je rekla da ne treba ništa da plaćam. Ponavljajući "ovo je neverovatno da neko vraća ukradenu stvar posle četiri godine" zbunjeno je otišla.

Bio sam presrećan. Izašao sam iz škole i ispričao bratu šta se dogodilo. Ali to je bio tek prvi vraćeni dug. Trebalo je da vratim još neke ukradene stvari. Imao sam nekoliko ukradenih knjiga kojih sam se setio par dana posle rama. Otišli smo pravo u jednu od knjižara u kojoj sam ukrao četiri knjige. Ponovilo se isto, s tim što je čovek ostao bez reči. Jedino što mi je rekao bilo je: "Hvala, ne treba ništa da platiš. Živ bio momče!" Otvorenih usta i očiju je gledao za mnom dok sam izlazio.

Mir i radost koju sam doživeo posle toga ne mogu opisati. Samom sebi sam se čudio. Bilo mi je neverovatno da mogu ući u knjižaru punu kupaca i vratiti ukradene knjige pošto sam jasno i glasno priznao šta sam učinio tom poslovođi. Naravno, njemu sam se obratio u prostoriji koja je bila širom otvorena. Bilo je to još jedno od mnogih čuda koje sam doživeo sa Bogom, sa Isusom.

Samo dan pre nego što sam krenuo na BTI, vratio sam poslednju knjigu u jednu knjižaru.

Stranice ove knjige su objavljene uz dozvolu autora i namenjene su isključivo za internu upotrebu. Kopiranje ili štampanje ove knjige u komercijalne svrhe nije dozvoljeno.

SIONSKA TRUBA

www.siont.net

Onima, koji imaju interes za Reč, dela i puteve Božije...
Nadamo se, da će ova i druge knjige ispuniti našu viziju i želje za vas:

*"Za poznanje mudrosti i vaspitanja,
za shvatanje izraza razuma
i primanje nauke pameti,
pravičnosti, pravde i poštenja;
za davanje prostima razbora,
znanja i razmišljanja mladome čoveku.
(Poslovice 1:2–4)*

**OVAJ FAJL JE BESPLATAN,
I JEDINO TAKO MOŽE DA SE DALJE DISTRIBUIŠE!**
